

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 51 • nr. 09 • oktober 2015 • € 1,75 • www.sp.nl

GOEDEMORGEN EUROPA

ROEMER: 'DIT KABINET IS EEN HINDERMACHT'

VOLKSWAGEN: SP TROK IN 2010 AL AAN DE BEL

Arend van Dam

getraumatiseerde vluchtelingen

BLIJF NIET MOKKEND AAN DE KANT STAAN

Maar een SP-mok is juist wél een goed idee! Voor de koffiejunk, de theeleut én de warme chocolademelkdrinker. Een mok kost € 3,45 en je kunt ze bestellen in de SP-webshop:

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

DISCUSSIEAVOND WHAT'S LEFT?

Denk op vrijdag 16 oktober mee over wat links in de 21e eeuw inhoudt. Met een panel van onder anderen SP-leider Emile Roemer en financieel geograaf Ewald Engelen gaan we de discussie aan. We bespreken de staat van de linkse beweging en wat de mensen aan links hebben. *What's Left?* vindt

plaats op 16 oktober om 19.00 uur in De Moed in Amersfoort. De avond is bedoeld voor ROOD-leden en jongeren onder de 29.

Aanmelden kan via SP-net: log in, ga naar evenementen, kies voor 'ROOD Discussieavond: What's Left?' en meld je aan. Wees er snel bij!

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Suzanne van de Kerk,
Bas de Meijer, Karen Veldkamp,
Cees Wouda

Foto cover Piet den Blanken /
Hollandse Hoogte ©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Volkswagen: Das gesjoemel

4

Emile Roemer

‘Denken in cijfers en systemen leidt ertoe dat mensen uit beeld verdwijnen’

6

Vluchtelingen

Nu Europa wakker wordt

16

XXI Congres

De voorbereiding

23

Geert Wilders

Hoe troebel is zijn ‘heldere taal’?

24

15 **Uitgelicht: Zee van ruimte**

21 **50Plus-Beurs: Solidariteit tussen jong en oud**

22 **De schoolklassenstrijd**

28 **LinksVoor: Robert Bos liet eens een Jehova binnen**

29 **Meta leest: Binnenhof**

10, 11, 12, 13, 14, 26, 27 **Nieuws 30 Prikbord**

31 **Puzzel 32 Theo de buurtconciërge**

COLUMN

Das Auto

Vertrouwen komt te voet en gaat te paard. Dat zullen ze zich dezer dagen in de bestuurskamers van Volkswagen realiseren. Elf miljoen auto's worden wereldwijd teruggeroepen. Sjoemelsoftware zorgde ervoor dat de uitstoot van Volkswagen in testen fors lager uitpakte dan de daadwerkelijke uitstoot op de weg. Een fraude van ongekeerde omvang; het stort het grootste autobedrijf ter wereld in een diepe crisis.

Het sjoemelschandaal van ‘das Auto’ Volkswagen laat zien hoe link het is als overheden buigen voor de machtige lobby van bedrijven. Zelfregulering, minder inspecties – of zelfs ‘inspectievakanties’ – en minder toezicht, het is een recept voor ellende gebleken.

Sinds de jaren tachtig is ‘deregulering’ de norm geworden. Het is bewuste politiek. Banken moesten de vrijheid krijgen ‘want dat is goed voor de economie’ zeiden de voorstanders. Banken hebben hun vrijheid genomen. Rommelproducten op de markt gebracht, enorme schulden opgebouwd en uiteindelijk de grootste crisis sinds de jaren dertig veroorzaakt.

De vrije markt kent geen moraal. Ethisch besef en het dienen van de samenleving worden binnen het neoliberalisme ondergeschikt gemaakt aan winstbejag en kortetermijnbelangen. Waar ik niet mee te doen heb zijn de bobo's die na het gesjoemel nu eruit gegooid worden. Wel met die vele duizenden loyale medewerkers van Volkswagen die hun bedrijf zien kraken door de graaizucht van hun bazen.

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

GOLF VAN VERONTWAARDIGING

De onthullingen in het Volkswagen-schandaal zijn verbijsterend, maar zouden dat eigenlijk niet hoeven te zijn. Want veel misstanden waren allang bekend, ook bij de Nederlandse regering.

Het is september 2010 als SP'er Paulus Jansen iets opmerkelijks ziet. Uit onderzoeksgegevens van TNO blijkt dat het officiële brandstofverbruik van nieuwe auto's niet in overeenstemming is met het echte verbruik in de praktijk. Het echte gebruik ligt veel hoger en de CO₂-uitstoot dus ook; wat extra schrijnend is als je bedenkt dat zuinige auto's flinke belastingkorting

krijgen. Tevens komt Jansen te weten dat het TNO-rapport al een dik half jaar bij het ministerie van VROM rondslingert. En dus trekt de SP'er (in die periode zelf nog Kamerlid), aan de bel in de Tweede Kamer. En hoort de minister zeggen dat er aan nieuwe tests wordt gewerkt. Drie jaar later staat Jansen weer tegenover het kabinet. Er zijn namelijk nog steeds geen nieuwe tests.

Kunnen ze onderhand echt niet verbeterd worden? Antwoord van de minister ditmaal: dat moet je Europees regelen en in geval van fraude zal er opgetreden moeten worden. En nu – weer tweeënhalf jaar later – is de wereld in rep en roer door het Volkswagen-schandaal. De firma bouwde sjoemelsoftware in diesel-auto's in, die zorgt voor gemanipuleerde uitstootgegevens. En dat is ontdekt door de Amerikanen. Huidig SP-Kamerlid Eric Smaling, woordvoerder Milieu, verbaast zich over de passieve houding die de Nederlandse regering tot nu toe aannam. 'De vastgestelde afwijking tussen de emissies in het laboratorium en op de weg werd door het ministerie steeds

toegeschreven aan bijvoorbeeld het inklappen van de buitenspiegels en het extra oppompen van de banden. Kleine ingrepen die de wet toestaat. Wij hebben echter steeds gehamerd op snelle invoering van nieuwe 'Real driving Emission-tests', betrouwbare Europese tests dus. De Nederlandse regering deed dat ook, maar haalde door de machtige autoblobby bakzeil in Brussel. En dus gebeurde er weinig. Uit het feit dat jarenlang frauduleuze software is ingezet blijkt hoe hard betrouwbare tests nodig zijn. Er is nu echt werk aan de winkel, want neem van mij aan dat Volkswagen niet de enige is', zegt Smaling. Zo maakt de SP'er zich ernstige zorgen over de voortgang van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), waarmee de Nederlandse overheid bijvoorbeeld stikstof en fijnstof wil minimaliseren. 'Industrie, veehouderij en verkeer zorgen voor de meeste uitstoot. Het streven

is die uitstoot te verminderen, maar dat gaat dus niet lukken met zulke omvangrijke fraude als bij Volkswagen. We praten hier wel over het milieu en uiteindelijk ook over gezondheid. Als autofabrikanten bewust jarenlang hebben kunnen frauderen, dan is de meest voorzichtige conclusie toch wel dat de controle en het toezicht niet goed zijn.'

"Goh..."

Maar Nederland zat jarenlang stil. En Duitsland zou veel eerder van de ins en outs van de fraude geweten hebben, zo stellen De Groenen in de Bondsdag. Maar deed niets. De Europese Commissie zou op haar beurt ook op de hoogte zijn geweest. En deed ook niets. Behalve dan dat aangekondigd werd dat verbetering aangekondigd zou gaan worden. Of zoiets.

Hoe kan het dat de Amerikaanse overheid wel hard ingreep? Eric Smaling: 'De Amerikanen zijn strenger. Je ziet het ook in de financiële wereld; als je in de VS als bankier hebt zitten klooiën, beland je voor jaren in de bak. Toen TNO in Nederland significante afwijkingen in emissies ontdekte, was de reactie zoiets als: "Goh, er zijn verschillen tussen de gegevens in het lab en op de weg. Nou, dan is dát onze conclusie." En dat was het. Maar de Amerikanen bijten door.' Natuurlijk; Volkswagen is een grote concurrent van autogigant General Motors en andere Amerikaanse autoproducenten. Het Amerikaanse milieubelang liep deze keer nou eens mooi in de pas met de moordende strijd om marktaandeel in de VS als grootste automobiemarkt ter wereld. Tegelijkertijd kan Volkswagen – en zeker ook Daimler-Benz en BMW – bogen op gigantische macht en invloed in Duitsland en dus ook in Brussel. De vraag is wat voor een doorgedraaid mondiaal pokerspel hier eigenlijk gespeeld wordt, als het milieu plotseling de bovenliggende partij is in uitgerekend de Verenigde Staten, als Duitse autolobbyisten zich gedragen als politici en andersom, als VW-bazen ongehinderd kunnen spelen met de banen van wereldwijd bijna 600.000 werknemers en feitelijk ook nog met de gezondheid van zovelen meer. Misschien dat de Volkswagen-affaire dit pokerspel toch in een ander daglicht zet. Eind september, min of meer tijdens het hoogtepunt van het Volkswagen-schandaal, legde VVD-Europarlementariër Hans van Baalen ineens zijn nevenfuncties bij Mercedes-Benz en autolobbyorganisatie RAI neer. Het begin is er. ●

tekst Rob Janssen

foto Hollandse Hoogte ©

COLUMN

Links

In 1993 was ik in de VS, om studie te maken van de staat van het land na tien jaar neoliberale politiek en van de positie van 'links' binnen de Amerikaanse politiek. In verband met dat laatste had ik ook een ontmoeting met het enige onafhankelijke lid van het Huis van Afgevaardigden, Bernie Sanders. Inmiddels is hij lid geworden van de Democratische Partij en maakt hij furore met zijn heldere, linkse taal. Mrs. Clinton wordt er knap zenuwachtig van.

Zenuwachtig werd ook de top van Labour in het Verenigd Koninkrijk toen Jeremy Corbyn met bijna zestig procent van de stemmen werd gekozen als *frontman* van de partij. Als SP hebben we altijd veel contact gehad met linkse mensen binnen Labour, mensen als Dennis Skinner, Ken Livingstone en Tony Benn. De laatste schreef in 1997 een recensie op *Enough: A socialist bites back*, een Engelse vertaling van *Tegenstemmen*. Hij begon met: *'This is by far the best book about socialism that I have read for ten years or more.'* Om af te sluiten met: *'Above all this book will give hope – at the moment we need it most.'*

Dat was bijna twintig jaar geleden. Tony, hij is ons vorig jaar helaas overleden, en ik konden toen, tijdens de hoogtijdagen van het neoliberalisme, niet bevroeden dat links nu met een opmars van jewelste bezig is: al langere tijd in Zuid-Amerika, met Podemos in Spanje, met Sanders en Corbyn in de Angelsaksische landen en natuurlijk met Syriza onder leiding van Alexis Tsipras in Griekenland.

Heel even hebben de rechtse krachten in het geboorteland van de democratie gedacht de verkiezingen van 20 september te kunnen winnen, maar dat is ijdele hoop gebleken. Syriza met Tsipras boven! Inzicht, strijdbaarheid en moed: het zijn de ingrediënten voor het succes van links. Realisme voor het heden en optimisme voor de toekomst.

Jan Marijnissen

**DEZE
REGERING
IS EEN
HINDERMACHT
VOOR
MENSEN**

Het kabinet staat mensen in de weg. Dat stelt SP-leider Emile Roemer na Prinsjesdag: 'VVD en PvdA zijn drukker met elkaar dan met het oplossen van problemen van mensen. Op grote vraagstukken als ongelijkheid en werkloosheid heeft dit kabinet geen antwoord.'

› **Welk probleem zou meteen aangepakt moeten worden?**

'De mensen met het hoogste inkomen gaan er het komende jaar opnieuw het meest op vooruit. Ik heb niks tegen rijkdom, maar wel alles tegen armoede. Als iemand met een inkomen van twee ton er in euro's twintig keer zoveel verkrijgt als iemand die het minimumloon verdient dan maak je als kabinet gewoon de verkeerde keuzes. We hebben te maken met groeiende ongelijkheid in Nederland. Tien procent van de Nederlanders bezit meer dan 66 procent van alle rijkdom. Inmiddels leven in ons land meer dan 400.000 kinderen onder de armoedegrens. Een enorm aantal. Honderdduizenden kinderen die met regelmaat zonder ontbijt naar school gaan. Voor mij is dat onacceptabel; het is het allereerste wat wij aanpakken mocht de SP in de volgende regering komen.'

› **Hoe komt het dat in Nederland de ongelijkheid toeneemt?**

'We hebben sinds de jaren negentig een politiek gehad die doelbewust aanstuurde op grotere verschillen. Een proces van privatisering, marktwerking en verzelfstandiging van de publieke sector, de politiek trok overal de handen vanaf.

De gevolgen zie je op alle fronten. Als het om inkomen gaat, maar ook in de zorg en zelfs fysiek. In grote steden wonen arm en rijk letterlijk steeds verder uit elkaar. De binnensteden zijn voor mensen met een lager inkomen niet meer te betalen. Ze worden gewoon weggedrukt.

In de zorg en bij woningcorporaties hebben cowboys de macht gegrepen. Het is toch veelzeggend dat het beroep van 'zorg-managers' de snelst groeiende beroepsgroep is? Dat is geen foutje, maar bewust beleid. Meer markt, meer managers en minder mensenwerk. We hebben een parlementaire enquête gehad naar de ellende bij de woningcorporaties. Naar het graaigedrag van bestuurders en de groeiende vraag naar betaalbare woningen. De conclusie is steeds

dezelfde: de markt is voor veel producten een geschikt middel. Maar via de markt kun je niet de samenleving organiseren. Sterker nog: in de publieke sector zorgt marktwerking voor hogere kosten en minder kwaliteit.'

› **Hoe kun je te grote ongelijkheid aanpakken?**

'Het belastingsysteem dat we nu hebben vergroot de ongelijkheid in ons land. Daardoor wordt de rekening verkeerd verdeeld. De hoogste inkomens, multinationals en de grootste vermogens worden uit de wind gehouden.

Wij willen daarom een miljonairsbelasting invoeren. Daardoor kunnen de midden- en lagere inkomens minder belasting gaan betalen en de allerhoogste inkomens meer. Daarmee verkleinen we de kloof tussen de

nieuwe generatie heel vanzelfsprekend, en dan niet alleen op Facebook, maar ook in de praktijk. Samen een auto bezitten, collectief schone energie opwekken, maar ook het besef dat je belangrijke zaken als ouderenzorg en goed onderwijs moet organiseren. Vanzelf komt dat niet goed. Uit ieder onderzoek blijkt ook dat de meeste Nederlanders bereid zijn te betalen voor een sociaal zorgstelsel. Ze zeggen dat samenwerking béter is dan marktwerking – en dat de zorg betaalbaar moet zijn voor iedereen. Dat biedt hoop voor de toekomst.'

› **Je noemt de zorg: wat wil de SP daarmee?**

'Om te beginnen de ouderenzorg. Ouderen willen goede zorg thuis, of een veilige plek in het verzorgingshuis. Maar die vrijheid is door dit kabinet met één penne-streek geschrapt. De thuiszorg wordt volledig

'Het kan wél, als we samen de schouders eronder zetten'

megarijken en de rest van Nederland. Zo zorgen we dat de allerrijkste Nederlanders hun eerlijke deel gaan meebetalen aan het opbouwen van onze zorg, onze infrastructuur en ons onderwijs. Er is namelijk genoeg voor iedereen.'

› **De SP is heel kritisch op de regering. Zie je ook lichtpuntjes?**

'Ik zie in de samenleving veel nieuwe ontwikkelingen. Mensen staan niet stil, maar willen door. Kijk naar wat onder jongeren speelt. Zij willen juist af van het egoïsme en najagen van eigenbelang. Delen is voor de

uitgekleed en duizenden toegewijde thuiszorgers worden op straat gezet. We moeten juist goede, kleinschalige en gezellige zorg mogelijk maken. Geen grootschalige zorgfabrieken, maar een gemoedelijke en gastvrije plek, waar ouderen zich thuis kunnen voelen. Ik heb met eigen ogen gezien dat het kan; ik was op bezoek bij een verzorgingshuis waar ze het voor elkaar kregen. De samenleving wil het – en doet het zelfs al – maar toch doet het kabinet precies het tegenovergestelde. Dan ben je niet meer bezig met de belangen van mensen, dan ben je een hindermacht voor mensen.'

› **En dus moet het anders?**

'De SP stelt voor om de zorg zinniger en zuiniger te organiseren. Daarvoor breken we de macht van de zorgverzekeraars. Die laten wij opgaan in een publieke basisverzekering. Daarmee komt de zorg in goede handen: van het zorgpersoneel én van de patiënten. We kunnen een inkomensafhankelijke zorgpremie invoeren en het eigen risico afschaffen. Dat is haalbaar en betaalbaar. Voor iedereen, zeven op de tien gezinnen gaan er in onze plannen op vooruit.'

Daarnaast kunnen we een gemeentelijk basispakket invoeren, zodat mensen overal recht krijgen op goede zorg. Zodat je weet waar je aan toe bent, waar je ook woont. Nu krijg je in de ene plaats volop ondersteuning, en in een andere plaats is alles wegbezuinigd. Het is toch idiotoot dat je in de ene gemeente heel andere zorg krijgt dan in de andere gemeente?'

› **Een miljonairsbelasting, een publieke basisverzekering, een gemeentelijk zorg-**

pakket. Gaan we meer SP-voorstellen zien de komende tijd?

'Ja, als het aan mij ligt wel. We hebben de laatste tijd veel voorstellen gedaan die ook steeds meer steun krijgen. De Tweede Kamer steunde – van links tot rechts – ons voorstel om klokkenluiders beter te beschermen en onafhankelijk onderzoek naar misstanden mogelijk te maken. Voorstellen van de SP om bonussen aan te pakken, de invloed van consultants bij de overheid te verminderen en de topinkomens

WILT U PROCENTEN OF ECHTE CENTEN?

Tijdens de Algemene Beschoouwingen ontstond er even onduidelijkheid over de cijfers. Emile Roemer stelde vast dat wéér de mensen met de hoogste inkomens er het meest op vooruit gingen. Nee hoor, vond de PvdA, de rijksten gaan er juist het minst op vooruit. En de PvdA kwam met een prachtig grafiekje dat dat moest bewijzen (grafiek 1).

En inderdaad, hieruit blijkt dat naarmate het inkomen toeneemt, de koopkrachtstijging kleiner wordt. In procenten. Waarom zei Roemer dan wat hij zei? Nou hierom (zie grafiek 2): In deze grafiek zie je juist dat hoe hoger je inkomen is, hoe meer je erop vooruitgaat. Het verschil? De tweede grafiek is in euro's – in echte centen. Als je als uitkeringsgerechtigde er 38 euro op vooruitgaat, is dat fijn, maar het zet niet heel veel zoden aan de dijk. Maar in procenten, dus relatief ten opzichte van hoeveel je inkomen is, is het nog best veel; je inkomen is namelijk heel laag! De mensen die méér dan drieënhalve keer het minimumloon verdienen, krijgen er meer dan 1000 euro bij. Dat is bijna 30 keer zo veel. Maar omdat die mensen al zo een hoog inkomen hebben, valt het procentueel wel mee. Wat heeft u liever: procenten of echt geld?

in de publieke sector te beperken kunnen rekenen op steeds meer steun.'

› **Maar ondertussen gaat het met deze regering wel de verkeerde kant op.**

'Natuurlijk is het nog niet genoeg. We moeten fundamentele keuzes maken. De samenleving heeft behoefte aan een regering die oog heeft voor nieuwe ontwikkelingen in de samenleving. Oog heeft voor de behoefte aan sociale zekerheid. Waar werknemers en werkgevers in elkaar willen investeren en werknemers zeggenschap hebben over het bedrijf waarvoor ze werken.'

› **Waarom is daar geen oog voor?**

'Het denken in cijfers en systemen, geld en rendement, leidt ertoe dat mensen uit beeld verdwijnen. Maar Nederland is geen BV. En politiek is meer dan management. Mensen willen geen planeet die door olie is aangetast. Geen oceanen die door plastic worden vervuild. Ze willen dat de politiek oplossingen aandraagt. Voor schone energie en minder vervuiling. Toch gebeurt dat niet – of lang niet genoeg. De wetten van de markt lijken de democratische wens voor een duurzame samenleving steeds meer in de weg te staan.'

Als mensen willen bouwen aan een duurzame samenleving die wordt gebouwd op solidariteit en vertrouwen, dan moeten en dan zullen wij die roep beantwoorden. Daarom ben ik optimistisch; een sociale samenleving is binnen handbereik als mensen het willen. Het kan wél, als we samen de schouders eronder zetten.' •

tekst Maarten Hijink en Diederik Olders

ALGEMENE BESCHOUWINGEN; OOK BESCHOUWEND

In de week na Prinsjesdag vinden in de Tweede Kamer de Algemene Beschouwingen plaats. Dan worden door de fractievoorzitters de net gepresenteerde plannen van de regering besproken. Wie de samenvattingen in de media bekijkt, zou de indruk kunnen krijgen dat het een beetje gooien met one-liners, elkaar vliegen afvangen en ruziemaken is. Niet dat dat niet gebeurt, maar in elk geval de SP maakt er een goede gewoonte van om de plannen van de regering echt te beschouwen, te analyseren en in een bredere context te plaatsen. Zo sprak SP-fractievoorzitter Emile Roemer over de koers van het kabinet:

We weten ook dat de minister-president gaat zeggen dat we koers moeten houden. Maar scheiden toch echt onze wegen. Want koers houden op deze weg, dat is precies wat Nederland níet nodig heeft. Wie de koers van het kabinet analyseert, moet constateren dat dit nog steeds in lijn is met een proces dat in de jaren '90 in ons land – maar ook daarbuiten – in gang is gezet. Een proces van privatisering, marktwerking en verzelfstandiging van de publieke sector. Een proces van groeiende ongelijkheid en van groeiende tegenstellingen in de samenleving. Met een afwaardering van de rol van de gemeenschap en een afscheid van de verantwoordelijkheid van de politiek. De markt zou alles beter kunnen; oud-premier Wim Kok keek er afgelopen weken met enige schaamte op terug. En terecht. (...)

Ondertussen zie je in de samenleving veel nieuwe ontwikkelingen. De samenleving

staat niet stil, maar wil door. Steeds meer mensen beseffen heel goed dat een samenleving niet kan worden gebouwd op egoïsme en eigenbelang, maar draait op zorg voor een ander en vertrouwen in elkaar.

Dat is een mentaliteit die we in de politiek zouden moeten omarmen en ondersteunen. Steeds meer mensen hebben genoeg van macho's en managers, die hen komen vertellen waarom iets níet kan. Die hen laten voelen waarom hun mening er níet toe doet.

De samenleving schreeuwt om een sociale politiek, die de ervaringen van mensen wél op waarde schat – en mensen het vertrouwen geeft dat wat zij willen, wél kan.

 Hier is de tekst van Roemers Algemene Beschouwingen helemaal te lezen: sp.nl/ZkF

‘De samenleving schreeuwt om sociale politiek die de ervaringen van mensen op waarde schat’

> RIJM 15.000 MENSEN VOOR RED DE ZORG

foto's Sander van Oorspronk

Ruim 15.000 mensen waren op 12 september in Amsterdam aanwezig bij de demonstratie Red de Zorg. De demonstratie werd georganiseerd door de FNV om protest aan te tekenen tegen de miljardenbezuinigingen op de zorg. Verzorgingshuizen moeten sluiten, thuiszorgmedewerkers worden ontslagen en voor verpleeghuizen en zorg

voor psychiatrische en gehandicapte cliënten is steeds minder geld. In aanloop naar de demonstratie werden sinds mei ruim 800.000 handtekeningen opgehaald voor de volkspetitie Red de Zorg. SP-leider Emile Roemer sprak in het Westerpark de menigte toe. 'Wat ontzettend goed dat jullie er allemaal zijn. Laten we de zorg verande-

ren. Om te beginnen schaffen we de zorgverzekeraars af. Laten we zorgen dat er een publieke zorgvoorziening komt, dat mensen recht houden op thuiszorg en ondersteuning, en dat mensen die in de zorg werken recht houden op een normaal salaris. Vandaag is de start, we gaan net zo lang door tot we dat voor elkaar hebben.'

foto's Cees Wouda

Wie wordt de nieuwe partijvoorzitter? Kandidaten Sharon Gesthuizen en Ron Meyer kruisten de degens in drie debatten. De eerste ronde was in Den Bosch, de tweede ronde vond plaats in partijkantoor De Moed in Amersfoort en de laatste ronde was op 6 oktober in Groningen. De kandidaten presenteerden zichzelf en werden bevraagd door debatleider Jan Medendorp en de mensen in de zaal. Naast deze drie kansen om de kandidaten beter te leren kennen, hebben sommige SP-afdelingen zelf een debat georganiseerd. Ook bezoeken zowel Gesthuizen als Meyer vele afdelingen de komende weken.

> 'DREIGEN MET EEN HANDTEKENINGENACTIE WAS AL VOLDOENDE'

Kinderen in het speciaal onderwijs die alleen met leerlingenvervoer naar school kunnen te kunnen komen, werden in de gemeente De Fryske Marren niet meer thuis opgehaald. Hillie de Koe van de lokale SP-ledenwerkgroep: 'Ze moesten zelf maar bij een centraal opstappunt zien te komen. Een onmogelijke of ontzettend stressvolle opgave voor deze kinderen die juist vanwege hun beperking afhankelijk zijn van leerlingenvervoer.'

'De onderlinge solidariteit is zo mooi om te zien'

Toen de ouders van zes kinderen uit Balk bij de SP aan de bel trokken, was het probleem voor hen snel opgelost. Hillie de Koe: 'We hoefden alleen maar in de pers te verschijnen en te dreigen met een handtekeningenactie en de gemeente regelde al dat ze weer thuis opgehaald werden. Jammer genoeg bleek door de opening van een meldpunt dat het probleem zich niet beperkte tot Balk en is de gemeente

foto SP Fryske Marren©

veel minder toeschietelijk richting de andere kinderen.' De ouders zijn samen met de SP daarom alsnog handtekeningen op gaan halen (foto). Inmiddels zijn in maar liefst 8 verschillende dorpen 1200 handtekeningen opgehaald en samen met een zwartboek aangeboden aan de gemeenteraad. Vooral de onderlinge solidariteit van de ouders raakt Hillie de Koe diep. 'Het is zo mooi om te zien dat ouders voor wie de buit al binnen is, zich keihard in blijven zetten om ook voor de rest een goede oplossing af te dwingen.'

'Mensen op straat zijn echt boos'

Hillie de Koe: 'Nu is het afwachten of de gemeenteraad het ook daadwerkelijk op gaat lossen. En anders organiseren wij gewoon net zolang nieuwe acties totdat

het alsnog geregeld wordt. We merken op straat dat mensen hier echt echt boos over zijn. Deze kinderen en hun gezinnen worden in de problemen gebracht om een schamele 32.000 euro te besparen, terwijl met het grootste gemak een half miljoen euro is uitgegeven om de gemeente niet meer De Friese Meren maar De Fryske Marren te laten heten.'

Uithoudingsvermogen

Ook al is het dus nog even afwachten hoe lang het zal duren voordat de actie helemaal succesvol afgesloten kan worden, één ding is ieder geval al zeker. Aan het uithoudingsvermogen van Hillie de Koe zal het niet liggen. Ze gaf nooit op. 'Met twee, hooguit drie mensen hebben we een succesvolle bibliotheekactie gevoerd en meegedaan met verkiezingscampagnes. Telkens hoopte ik dan een groep op te kunnen bouwen, maar menig belondje en kennismakingsavond eindigde in een desillusie. Ik heb daar vaak genoeg van gebaald maar gelukkig wel volgehouden. Toen ik vorig jaar bij een bijeenkomst van SP Súdwest-Fryslân een enthousiast nieuw lid uit De Fryske Marren leerde kennen, hebben we het opnieuw geprobeerd. Toen was er ineens wel animo.' En niet zo'n klein beetje ook. De kerngroep bestaat inmiddels uit 12 mensen. 'De activiteiten van de laatste maanden hebben ook nog eens nieuwe en actieve leden opgeleverd.'

> 'ONRECHTVAARDIGE WW-REGEL MOET VAN TAFEL'

Door een nieuwe rekenmethode van minister Asscher krijgen werknemers die niet het hele jaar gewerkt hebben ineens een lagere WW-uitkering. SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt heeft geen goed woord over voor deze onrechtvaardige maatregel die tot bijna een halvering van de uitkering kan leiden. 'Dit moet met terugwerkende kracht ongedaan worden gemaakt en niemand mag in financiële problemen komen door deze fout van Asscher.'

'Op slinkse wijze afgepakt'

Tot 1 juli werd de hoogte van de WW bepaald door het verdiende loon te delen door het aantal gewerkte dagen. Door de nieuwe rekenmethode wordt per 1 juli het verdiende loon gedeeld door 261 dagen, of dat aantal dagen nu gewerkt is of niet. Zowel mensen die vanuit de WW of

Minister Asscher en Paul Ulenbelt.

ziektewet aan het werk gaan als seizoenswerkers of flexkrachten worden geconfronteerd met de nieuwe regel. Daardoor krijgen zij niet meer 75 procent en later 70 procent van het verdiende loon. Ulenbelt: 'Het is vals van de minister om dit recht ineens af te pakken. Minister Asscher had

beloofd de hoogte van de WW-uitkering niet aan te passen. Ik heb voorstellen ingediend om de regels zo aan te passen dat niemand hier de dupe van wordt. Omdat dit tijd zal kosten moeten gedupeerden een voorschot kunnen krijgen van het UWV.'

foto Sander van Ourspronk

> 'GEEF RESTSALDO ANONIEME OV-CHIPKAART TERUG AAN REIZIGER'

Op verlopen anonieme OV-chipkaarten blijft vaak een behoorlijk saldo staan. Lies van Aelst, SP-Statelid in Zuid-Holland (foto): 'Dat geld zou terug moeten naar de reiziger, maar door de bureaucratische procedure is terugvragen van het restsaldo nu lastig. Ook het "leegreizen" van de kaart valt niet mee, omdat de kaart vaak alleen bruikbaar is als er minimaal twintig euro op staat. Het geld dat zo overblijft belandt nu bij enkele grote vervoersbedrijven die ermee kunnen doen wat ze willen.'

'Saldo overhevelen of terugstorten'

De Zuid-Hollandse SP heeft samen met de VVD en D66 de gedeputeerde gevraagd er bij staatssecretaris Mansveld (PvdA) op aan te dringen dat het geld voortaan ten goede komt aan de reiziger en de verbetering van het hele Nederlandse openbaar vervoer. En ze hebben meteen ook al een aantal oplossingen bedacht. Van Aelst:

foto: bas Stoffelsen

'Het restsaldo zou eenvoudig overgeheveld moeten kunnen worden op een nieuwe kaart. Ook zou de gebruiker de mogelijkheid moeten krijgen het saldo via de pinautomaat terug op de eigen rekening te storten.'

> 'REGIONALE SPOORLIJNEN AFSTOTEN ONDENKBAAR'

Het is een financiële puinhoop bij spoorbeheerder ProRail. Uit een rapport dat staatssecretaris Mansveld naar de Tweede Kamer stuurde blijkt dat de tekorten op kunnen lopen tot 1,1 miljard euro. Een oplossing die genoemd wordt is het afstoten van het hoofdrailnet van de regionale lijnen Harlingen Haven – Leeuwarden, Leeuwarden – Stavoren, Zwolle – Kampen, Geldermalsen – Dordrecht, Mariëberg – Almelo, en Apeldoorn – Zutphen, waardoor het Rijk niet meer de kosten voor onderhoud voor zijn rekening neemt. Voor SP-Tweede Kamerlid Farshad Bashir is dit ondenkbaar: 'De problemen bij ProRail mogen niet worden afgewenteld op de provincies en regionale reizigers. Dagelijks maken vele duizenden reizigers gebruik van deze lijnen. Afstoten is onacceptabel en deze maatregel moet dan ook zo snel mogelijk van tafel.'

> POLITIEK FESTIVAL MANIFIESTA

foto: Salim Hellatet©

Het was druk op ManiFiesta.

Onze socialistische zuiderburen weten wel hoe ze een feestje moeten bouwen. ManiFiesta, om precies te zijn. Het jaarlijkse feest van de solidariteit, georganiseerd door de Belgische Partij van de Arbeid.

'ManiFiesta doet z'n naam eer aan', vertelt bezoeker Arjen Noordhof. 'Het is een echt feest, met 13.000 bezoekers, van jong tot oud, in de buurt van Oostende. Iedereen vermaakt zich op het grote terrein, in vele tenten en zalen met muziek, toespraken en

stevig debat. Er zijn veel interessante internationale sprekers en vele onderwerpen waarover wordt gesproken. De vluchtelingen crisis, het klimaat, arbeidsrechten, de wijze waarop we ons tegen het neoliberalisme en de euro kunnen verzetten en ga zo maar door. Ook is er lekker eten en wordt er gedanst.'

'Solidair verdedigen'

Noordhof blijkt het meest onder de indruk van Owen Jones, een linkse columnist voor de Britse krant The Guardian. 'Jones

foto: Karina Brys©

Owen Jones

weet door zijn ervaringen met de terreur van Thatcher en Blair perfect aan de Belgen uit te leggen hoe de vijand te werk gaat: ze pakken eerst één sector, als ze die onderdrukt of kapot hebben gaan ze naar de volgende. Als je dus niet echt solidair die eerste sector verdedigt, ben je straks zelf aan de beurt.' Noordhof en zijn vrienden zijn zo enthousiast over ManiFiesta dat ze al plannen aan het smeden zijn om volgend jaar met nog meer mensen te gaan. 'Het is een echte aanrader.'

Video-verslag van ManiFiesta 2015
sp.nl/ZKH

> TWEDE KAMER STEMT IN MET VERHOGING JEUGDLOON

De acties van de werkende jongeren van Young & United hebben tot een belangrijke eerste stap van de politiek geleid. De Tweede Kamer wil dat de regering met voorstellen komt om het wettelijk minimum jeugdloon meer gelijk te trekken met het minimumloon voor boven de 23 jaar. Ron Meyer, van Young & United: 'Een historische stap, afgedwongen door maandenlange acties van jongeren, maar we zijn er nog niet.'

Een half jaar politieke strijd

Meyer: 'Een half jaar geleden bekommerde bijna niemand zich nog om de lage betaling van jongeren, nu worden we in

onze strijd gesteund door zeven politieke partijen. Nu ziet een meerderheid van de volksvertegenwoordiging in dat het jeugdloon achterhaald is.' Young & United heeft er dan ook werkelijk alles aan gedaan om dit punt op de politieke agenda te krijgen. Zo zijn meer dan honderddertigduizend handtekeningen overhandigd aan minister Asscher en de aandeelhoudersvergadering van Ahold is getraakteerd op een halve stripact. Als afsluiting organiseert Young & United op 10 oktober een demonstratie om de politiek een laatste zet te geven.

> ZWOLLE EERSTE JEUGDLOONVRIJE GEMEENTE

De Zwolse gemeenteraad heeft op voorstel van Young & United en de SP besloten het goede voorbeeld te geven aan politiek Den Haag. Jongeren die voor de gemeente werken krijgen niet meer slechts het jeugdloon uitbetaald. Hiermee is Zwolle de eerste jeugdloonvrije gemeente. Na te hebben ingesproken bij de gemeenteraad is Young & United met een fakkeltocht van het stadhuis naar de Grote Markt van Zwolle getrokken. Met een laserkanon (foto) werd vervolgens een tekst geprojecteerd die aan duidelijkheid niets te wensen overlaat: 'Je bent 18 jaar. Je mag stemmen, een hypotheek afsluiten en je moet een dure zorgverzekering betalen. En toch krijg je tot je 23e een kinderloon! Kom in actie! Zwolle zegt NEE tegen het jeugdloon! F*CK jeugdloon!'

Foto ROOD Zwolle

> MANOEUVREREN IN MOKUM

De afgelopen maand bezocht de Amsterdamse SP vijf winkelstraten om te zien hoe gastvrij deze straten zijn voor rolstoel- en rollatorgebruikers en scootmobiel. SP-gemeenteraadslid Nelly Duijndam: 'Het was echt schrikken.'

Onneembare hordes

Veel stoepen blijken vol te staan en drempels zijn met regelmaat een onneembare horde voor rolstoelen. Duijndam: 'Wij vinden het belangrijk dat iedereen zich vrij moet kunnen bewegen in de stad, ook als je afhankelijk bent van een rolstoel.' De

resultaten van het onderzoek zijn daarom gebundeld in het rapport *Manoeuvreren in Mokum* en de gemeente is gevraagd actie te ondernemen. Duijndam: 'De gemeente en de stadsdelen moeten ondernemers, winkeliers en winkeliersverenigingen beter informeren over het belang van toegankelijkheid en de mogelijkheden van drempelplaten. Verder moet de gemeente erop toezien dat de stoep niet vol gezet wordt met terrasstoelen, fietsen en scooters. Er moet altijd voldoende ruimte zijn voor voetgangers en rolstoelgebruikers.'

DE KOSTER van de Leidse Hartebrugkerk is **overvallen en mishandeld**. Met steun van de PvdA en de PvdD hield de SP een solidaire anti-geweldsmanifestatie.

sp.nl/Zk2

VAKBOND FNV organiseert van 14 tot en met 19 oktober een **referendum** voor alle deelnemers aan pensioenfonds ABP over het loonvoorstel voor overheids personeel.

sp.nl/Zk6

EMILE ROEMER heeft voorgesteld de **btw naar 19% te verlagen**, om de economie te stimuleren en de werkloosheid te bestrijden.

sp.nl/Zku

OP 31 OKTOBER is er in Amersfoort een Moed-debat over **onafhankelijke wetenschap**, georganiseerd door SPark. Gratis toegankelijk.

sp.nl/Zkt

UIT ONDERZOEK van de NOS blijkt dat gemeenten met inwoners met een laag inkomen de afgelopen tien jaar meer dan drie keer zo veel **asielzoekers** opvingen als gemeenten met rijke inwoners.

sp.nl/Zkz

HET EFFECT VAN een jaar lang knokken van huurders tegen **exorbitante huurverhogingen**: in 2014 stegen de huren gemiddeld met 4,4 procent, in 2015 met 2,4 procent.

HET GEMIDDELDE JAARSALARIS van de directie van **beursgenoteerde bedrijven** (incl. bonus) is € 3,7 miljoen. SP-Kamerlid Sadet Karabulut wil ondernemingsraden het recht geven om in te grijpen.

sp.nl/ZkE

DE SP IN ALPHEN AAN DEN RIJN roept de gemeente onmiddellijk te stoppen met de controles op **het watergebruik** van alleenstaande uitkeringsgerechtigden.

sp.nl/ZkD

> HAAGSE STEUN VOOR AMSTERDAM

Druk op de ketel houden en je sociale hart laten spreken; dat laat zelfs de regering niet onberoerd. Dat kan geconcludeerd worden uit de toezegging die staatssecretaris Klijnsma onlangs aan de gemeente Amsterdam deed. SP-wethouder Arjan Vliegthart luidde in Den Haag de noodklok over de zogenaamde kostendelersnorm, die er in de praktijk toe leidt dat mensen worden gekort op hun uitkering als ze bijvoorbeeld dak- en thuislozen of vluchtelingen tijdelijk opvang bieden. Vliegthart: 'Dit is een eerste stap in de juiste richting. We moeten mensen die voor elkaar zorgen belonen en niet bestraffen.'

We gaan binnenkort verder praten met de staatssecretaris over de andere ervaringen die wij in de gemeenten hebben op dit vlak. Dat is winst.'

In Amsterdam kwamen veel mensen in actie voor een socialere invulling van de Participatiewet, waarvan de kostendelersnorm deel uitmaakt. Dat heeft de problematiek in de hoofdstad kennelijk goed in beeld gebracht in Den Haag. Vliegthart: 'Ik ben blij dat veel Amsterdammers zich zo belangeloos voor anderen willen inzetten. Zij zien nu dat als je samen iets wilt veranderen, dat ook echt kan.'

> TOMAATPOP

Enkele deelnemers van Tomaatpop 2015 - Groene Hart editie.

Alphen aan den Rijn heeft volgens SP-gemeenteraadslid Harre van der Nat veel lokaal poptalent dat niet de kans krijgt om zich te presenteren: 'Daar moet de gemeente echt wat aan doen. Om daar aandacht voor te vragen, organiseert de SP Tomaatpop.'

Volle zaal massaal aan het dansen

Acht bands uit het Groene Hart zijn de strijd aangegaan om de felbegeerde Tomaatpopbeker. Ook was er een hele lijst

aan speciale prijzen te winnen die ter beschikking gesteld zijn door sponsors. Met name de overtuigende winnaars The Timers kregen de volle zaal massaal aan het dansen. Van der Nat: 'Geweldig om zoveel goede bands op één avond hier live te kunnen zien en horen. Je merkt dan weer wat voor talent er hier in Alphen en omstreken aanwezig is. Er moet veel meer betaalbare oefenruimte komen. Popmuziek hoort gewoon bij Alphen aan den Rijn.'

> SYRIZA VAN HARTE

'Grote klasse!' Zo typeert SP-leider Emile Roemer de nieuwe verkiezingsoverwinning van Alexis Tsipras' Syriza in Griekenland. 'Ondanks alle tegenwind die Syriza heeft moeten doorstaan, is de partij er toch weer in geslaagd een groot deel van de kiezers achter zich te krijgen.'

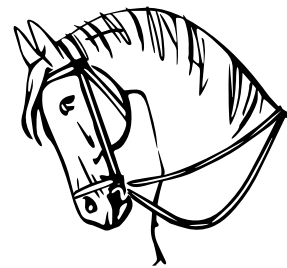
'Meer vertrouwen in linkse alternatieven'

Roemer: 'Van alle kanten was volop verlies voor Syriza voorspeld. Dat komt dus niet

uit. Alles afwegend, hebben veel Grieken toch meer vertrouwen in de alternatieven van links dan in de plannen van rechts.' Syriza haalde bij de parlementsverkiezingen ruim een derde van alle uitgebrachte stemmen en blijft daarmee ruimschoots de grootste van het land.

'Griekse bevolking verdient onze steun'

Roemer hoopt dat deze uitslag ook de Europese Unie aan het denken zet. 'De

**LIEVER SCHIMMEL
IN DE STAL
DAN IN JE HAL!**
HET VOCHT STAAT ONS AAN DE LIPPEN

SP

HARDERWIJK.SP.NL

> 'LIEVER SCHIMMEL IN DE STAL DAN IN JE HAL'

Uit een buurtonderzoek van de SP Harderwijk bleek dat sommige bewoners in twee straten last hadden van heel veel vocht. Afdelingsvoorzitter Mirjam Janson: 'We zijn daarom ook bij andere bewoners in de wijk Stadsweiden gaan informeren of zij last hebben van vocht. Al snel bleek dat weliswaar niet alle, maar wel een aantal bewoners dezelfde klachten hadden.' Onder het mom 'Liever schimmel in de stal dan in je hal' zijn er vervolgens meer dan zestig vochtklachten verzameld en aan de verantwoordelijke woningcorporaties overhandigd. Janson: 'Zij verklaarden de klachten zeer serieus te nemen. En onderzoek te gaan doen naar de aard van de klachten en hoe deze te verhelpen zijn. Ze erkenden dat er in de communicatie met bewoners duidelijk het een en ander was misgegaan en beloofden ook daar nog eens goed naar te kijken.'

stadsweiden-vochtvrij.sp.nl

ZEE VAN RUIMTE

Is Nederland vol? Architecten meten en bekijken een leegstaande kantoorvilla die omgebouwd gaat worden tot woonruimte. Het aantal overtollige kantoor- en bedrijfspanden is al jaren ongekend groot: eind 2014 stond volgens makelaarsorganisatie NVM Business 8,66 miljoen vierkante meter kantoorruimte leeg.

foto Suzanne van de Kerk ©

HULPELOOS

Europa schrikt wakker. Nu een grote stroom vluchtelingen in en naar ons werelddeel onderweg is, leggen politici na jaren van weggijken en negeren een panische én manische drang aan de dag tot oplossingen die geen oplossingen zijn. Wat moet er dan wel gebeuren? De Tribune peilde in Den Haag en Damascus, in Berlijn, Brussel en Beirut, in Calais en op Samos.

SCHUTZSUCHENDE. Het is hét woord in de Duitse taal dit najaar. Vertaling: bescherming zoekenden. Mensen die een veilig heenkomen zoeken, bescherming, veiligheid. Voorheen werden ze in Duitsland 'Asylanten' genoemd. Maar die aanduiding geldt inmiddels als beledigend en stigmatiserend. 'Schutzsuchende' zeggen burgers, politici en media nu. Het woord is als een rots in de branding, fier uittorend boven misselijkmakende kwalificaties als gelukszoekers, profiteurs, goedkope arbeidskrachten en potentiële terroristen. Het zou het woord van het jaar 2015 moeten worden. Duitsland speelt een centrale rol in de

foto Boris Roessler/dpa/Corbis©

Even uitrusten in de schaduw langs de snelweg in Hongarije, op weg naar het westen.

huidige vluchtelingendiscussie. Het land wierp zich afgelopen zomer op als dé veilige haven voor de vele duizenden die dwars door Europa trekken op zoek naar een leven. De Bondsrepubliek gooide met grote gebaren de grenzen open en heette ze welkom; Angela Merkel werd een soort beschermheilige van de migranten. Sommige Duitse politici noemden de komst van de vluchtelingen een nieuw *Sommermärchen* – een zomersprookje – refererend aan de massale euforie die uitbrak tijdens het WK-voetbal in 2006. In sportief opzicht een tamelijk triviale euforie overigens; Duitsland werd immers slechts derde. In zekere zin bleek

CALAIS: AL TWINTIG JAAR CHAOS

Het verslag van maandblad Truckstar lijkt afkomstig uit het script van een horrorfilm voor tieners:

Groepen illegalen, die de laatste tijd agressiever zijn dan voorheen, struinen de berm en snelwegen af om zich razend-snel toegang te verschaffen tot een trailer. Chauffeurs lopen zenuwachtig om hun trucks heen, controleren dakspoilers en de onderkanten van hun trailerchassis. Andere chauffeurs blijven in hun cabines en houden angstvallig de deur dicht.

Dennis de Jong zocht de plek in juni op, nog voordat Calais de voorpagina's haalde, na gesprekken met Nederlandse vrachtwagenchauffeurs. 'Chauffeurs vertelden me dat ze zich niet veilig voelen als ze via Calais naar Engeland moeten. Ze krijgen ook nog eens hoge boetes van de Britse

autoriteiten als blijkt dat er ondanks alle voorzorgsmaatregelen toch migranten aan boord van hun wagen aangetroffen worden. Bovendien hebben transportondernemers te maken met enorme kostenposten door de chaos', aldus De Jong. Hij wil dat ook in Calais met Europees geld een 'hotspot' opgezet wordt, waar vluchtelingen goede opvang wordt geboden en snel een asielprocedure kan worden doorlopen. 'Maar Frankrijk doet niks. Italië, waar de meeste migranten in Calais de EU binnenkwamen, ook niet. Terwijl de problemen in Calais al twintig jaar bestaan! Hier zie je in een notendop wat elders in Europa nu op grote schaal gebeurt: de landen kijken de andere kant op om maar vooral geen bescherming te hoeven bieden.'

het zomersprookje van 2015 net zo triviaal. Want halverwege vorige maand voerde Duitsland ineens weer grenscontroles in. Het voorspelde aantal van 800.000 vluchtelingen bleek bij nader inzien toch wat veel. Exit sprookje, enter chaos.

Volgens SP-Europarlementariër Dennis de Jong staat de Duitse zigzagkoers model voor de gehele Europese omgang met de vluchtelingenproblematiek. 'Op zichzelf is de invoering van grenscontroles door Duitsland een logische reactie. Maar het kwalijke is dat het zo chaotisch is. In paniek doen momenteel allerlei landen allerlei voorstellen om het probleem op te lossen, maar de chaos wordt alleen maar groter.'

Want logisch of niet, in reactie op de Duitse grenscontroles wierpen Oostenrijk, Hongarije en Slovenië hogere barrières op aan hun grenzen. Waardoor Kroatië, een tijdje 'route B' voor vluchtelingen, een doodlopende weg werd. Het gevolg is een domino-effect in zuid-oostelijke richting, dat mensensmokkelaars alleen nog maar meer in de kaart lijkt te spelen. Hun vaak huiveringwekkende praktijken – met als triest hoogtepunt de 71 vluchtelingen die in Oostenrijk stierven in een koelvrachtwagentje – drukt Europa met de neus in zijn eigen drol: het feit dat de EU-buitengrenzen hermetisch zijn afgesloten en er voor vluchtelingen geen (legale) manieren meer zijn om naar Europa te komen, is kassa voor mensen die bereid zijn te voorzien in een stukje bedenkelijke

logistiek. Dennis de Jong draait er niet omheen: 'Dit Europa bevordert mensensmokkel.' En dat terwijl hij al tweeënhalft jaar(!) geleden, samen met Sharon Gesthuizen, een voorstel op tafel legde dat precies in datgene voorzag waar Europa nu zo om verlegen lijkt te zitten. Als aanzet voor een nieuw Europees asielpolitiek pleitte het SP-tweetal onder meer voor Europese asiellooserscentra in de landen aan de buitengrenzen van de EU – zoals Griekenland en Italië – waar vluchtelingen eerst goed en menswaardig opgevangen kunnen worden en waar het gros van de asielaanvragen snel en zorgvuldig behandeld kan worden. Want ook toen al, begin 2013, speelden zich in genoemde landen mensonterende taferelen af. Ook toen al signaleerden Gesthuizen en De Jong dat het Europese asielpolitiek uit z'n voegen dreigde te barsten. Dat beleid is namelijk vooralsnog gebaseerd op de zogenaamde Dublin-criteria, die behelzen dat een asiolverzoek wordt behandeld in het land waar de asielzoeker de EU binnenkomt. Wetende dat asielzoekers volgens het internationaal recht de toegang tot de EU simpelweg niet geweigerd kan worden, vallen met name Italië en Griekenland flink in de prijzen – vanwege hun geografische positie. Als in die landen geen geld of bereidheid bestaat om de talloze asiolverzoeken ordentelijk te behandelen, is de verleiding groot om vluchtelingen ondanks 'Dublin' door te laten reizen naar andere EU-landen. Illegaal, ja. En juist daarom voor

‘2015 kan wel eens een recordjaar worden voor de wapenindustrie’

die andere landen nauwelijks meer te traceren en te registreren. En dus riepen Gesthuizen en De Jong toenmalig staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie op om zich namens Nederland sterk te maken in de EU voor Europese asielzoekerscentra aan de Europese buitengrenzen. De Jong: ‘Teveen vond ons plan wel interessant. Zei hij. Maar hij heeft er nooit wat mee gedaan.’ Europa net zo min. Alhoewel: onlangs kwam er vanuit de Europese Commissie warempel het plan om zogenaamde ‘hotspots’ in Griekenland en Italië in te richten, waar vluchtelingen opvang en snelle registratie in het vooruitzicht kunnen worden gesteld. Min of meer in lijn met het eerdere SP-voorstel dus. Komen ze nu nog eens mee aanzetten, zucht Dennis de Jong: ‘Natuurlijk goed, die hotspots. Maar het is te laat en te weinig. Het kan nog maanden gaan duren voordat de hotspots er zijn. Typisch weer die Europese lamtheid. Hetzelfde geldt voor de hulp aan Griekenland. Collega’s uit dat land meldden me onlangs dat de toegezegde Europese gelden voor vluchtelingenopvang ineens vertraagd waren. Chantage? Wie zal het zeggen? Bureaucratie? Dat sowieso. Feit is dat het allemaal zó ontzettend langzaam gaat – en daar ben ik boos over. En het gaat niet alleen om geld. Het gaat ook om expertise en voldoende menskracht om het daar in Griekenland en Italië in goede banen te leiden.’

Mondkapje

Hoognodig, zoals in september te zien is op het Griekse eiland Samos. In Samosstad wachten honderden veelal jonge Syriërs om geregistreerd te worden. Ze staan, hangen, zitten op dekentjes naast hun koffers. Rood-witte linten markeren het gebiedje waarbinnen ze moeten blijven. Of waar eilandbewoners en toeristen weg moeten blijven. Peuters kijken hulpeloos om zich heen, er zijn zelfs baby’s. Sommigen worden aangesproken door een ambtenaar met een mondkapje en plastic handschoentjes. ‘Elke dag komen er weer honderden bij’, vertelt een politieagent. ‘Aan de overkant wachten er nog

honderdduizenden op hun vertrek.’ Dat ‘aan de overkant’ is Turkije.

Ondertussen worden ook in Nederland de toenemende druk en onzekerheid voelbaar. Een uit de hand gelopen gemeenteraads-

vergadering (Purmerend), bedreigde raadsleden (Stein), vechtpartijen in azc’s (Utrecht, Ovenberg); onzekerheid en chaos gaan evenmin aan ons land voorbij. Tegelijkertijd worden initiatieven gestart door mensen die zich het lot van de vluchtelingen aantrekken. Kleding wordt ingezameld, manifestaties op touw gezet, mensen melden aan zich als vrijwilliger of zelfs als gastgezin. Tal van gemeenten laten weten verantwoordelijkheid te willen nemen en samen met het COA te willen zoeken naar opvangmogelijkheden. Hartverwarmend, zeker.

Maar welke rol speelt ons kabinet als het gaat om het grote plaatje? Welke bijdrage levert de Nederlandse regering aan de

OP SLIPPERS DOOR DE SNEEUW

Sharon Gesthuizen bezocht vluchtelingen in Libanon en Turkije en plaatst het vluchtelingenvraagstuk in breder perspectief.

‘Begin dit jaar zag ik hoe Syrische kinderen op hun slippers door de sneeuw liepen in de Bekaa-vallei, in Oost-Libanon. In Beirut ontmoette ik Fatima die met haar gewonde man en vier kinderen ook naar Libanon was gevlucht. Haar jongste, een-jarige zoontje had epilepsie en dus behoefte aan medische zorg; iets wat je niet zou denken als je hem guitig zag lachen. Maar Fatima hoopte zeer om via de UNHCR een plekje te kunnen krijgen in een ander land. Anders zag het er voor haar en haar familie slecht uit. Omdat zij en haar man als volwassenen absoluut niet mochten werken, probeerden de kinderen van vijf en acht ’s nachts wat bij te verdienen door rozen en water te verkopen op straat. Toen ik vroeg hoe zij dat als moeder vond begon ze zachtjes te huilen. Een antwoord bleef uit. Voor veel vluchtelingen die uiteindelijk verder trekken is de toekomst van hun kinderen de reden om uiteindelijk toch te proberen om in een land terecht te komen waar asielzoekers het recht hebben om naar school te gaan. In een vluchtelingenkamp in Zuid-Turkije – een van de

plekken waar vluchtelingen het relatief nog goed hebben – zag ik zo’n twee jaar geleden al hoe het onderwijs voor kinderen in het kamp er uitzag. Een klas met tachtig leerlingen, variërend in leeftijd van zes tot tien jaar. De lestijd werd beperkt tot twee uur per dag. Anders kwam niet iedereen aan de beurt. Nu de UNHCR zoveel geld tekort komt dat er zelfs niet voor iedere dag genoeg eten en water is voor alle vluchtelingenkampen, is iets als onderwijs al helemaal een luxe. Ook Abdul, die ik in september in de noodopvang in Apeldoorn ontmoette, zag met

oplossing van de enorme chaos in Centraal- en Zuid-Europa, waar enorme aantallen vluchtelingen onder de meest erbarmelijke omstandigheden in de file staan richting westerse wereld? En hoe zit het eigenlijk met de medeverantwoordelijkheid van die westerse wereld voor de conflicten en oorlogen waarvoor al die Syriërs, Afghanen, Irakezen, Somaliërs en Eritreeërs juist op de vlucht zijn? Vluchtelingen opvangen in de regio en een verplichte verdeelsleutel van asielzoekers in Europa, dat is wat het kabinet wil. Geen slechte ideeën, maar wat moet je ermee als je weet dat de opvangkampen in bijvoorbeeld Jordanië en Libanon al lang uitpuilen, in humanitaire zin een ramp zijn

‘Het probleem is beheersbaar, maar we moeten nu echt alles op alles zetten’

en bovendien niet zelden ook nog eens het toneel van conflicten tussen vluchtelingen onderling? Zou je genoemde landen dan op z'n minst niet eens fatsoenlijk gaan ondersteunen in die opvang? En moet je zomaar

accepteren dat regio-naties als Saudi-Arabië en de golfstaten bedanken voor de opname voor vluchtelingen met de opmerking dat ‘die mensen hier niet passen’? Geen eenduidige antwoorden van de regering op dat

Pepijn Hentenaar/Stichting Vluchteling

Leven in een vluchtelingenkamp in Libanon.

van de VN over meer dan zestig miljoen vluchtelingen. Eén op de 122 mensen op aarde. Van die zestig miljoen verblijven er achtendertig miljoen op een andere plek in hun eigen land. Voor zo'n twintig miljoen vluchtelingen geldt dat zij hun toevlucht hebben gezocht in een buurland. Tot slot zijn er ongeveer 1,8 miljoen mensen die ergens ter wereld asiel hebben aangevraagd. In de Europese Unie wonen bijna 510 miljoen mensen. In 2014 vroegen 562.000 mensen om bescherming in een EU-land. Sommige Nederlanders maken zich grote zorgen over de komst van al die vluchtelingen. Laten we wel wezen: het gaat niet om kleine aantallen. Vorig jaar kwamen er zo'n 24.500 asielzoekers naar ons land. Dit jaar zullen dat er meer worden. Maar de aantallen van '93 en '97, ten gevolge van de Balkanoorlog, zullen we niet evenaren. Natuurlijk stellen bezorgde burgers mij als Kamerlid regelmatig vragen. Zoals: kunnen we de opvang van al die mensen wel betalen? Wel, we geven in Nederland in 2016 ongeveer 830 miljoen euro uit aan de opvang van asielzoekers. Zeker, dat is veel geld.

Maar tegelijkertijd geven we alleen al aan bijvoorbeeld langdurige zorg 3,6 miljard euro uit. Aan gevangnissen en tbs zo'n 2,6 miljard. En aan studiefinanciering bijna vijf miljard. En ook voor de keuzes

die de SP wil maken – 1,5 miljard extra voor de zorg, 750 miljoen voor kleinere klassen, 900 miljoen extra voor sociale zekerheid – betekenen de kosten van de asielopvang geen probleem.

Ook vragen mensen me weleens naar het gevaar van terroristen onder de vluchtelingen. Dan zeg ik: de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) let heel goed op verdachte signalen. Als er vermoedens zijn van terrorisme of oorlogsmisdaden dan krijgt zo iemand geen verblijfsvergunning. Ik zie het zo: het feit is dat de vluchtelingen die hierheen komen juist het slachtoffer zijn van terroristen. Hetzelfde geldt voor het veiligheidsvraagstuk: deze mensen zijn vaak juist heel blij dat ze veilig zijn en niet meer met geweld van doen hebben. En in Nederland zijn de afgelopen jaren nauwelijks incidenten geweest met vluchtelingen. Ook over de huisvesting maken mensen zich zorgen, merk ik. Eerst dit: het is volkomen terecht dat mensen zich boos maken over het feit dat zij vele jaren moeten wachten op een betaalbaar huis. Die problemen waren er echter al lang en breed voordat er meer vluchtelingen naar ons land kwamen. Zelfs als er helemaal geen vluchtelingen gehuisvest zouden moeten worden, zou de wachttijd nog maar minimaal afnemen. In iedere rij met twintig woningzoekenden staat namelijk maar één vluchteling.'

lede ogen aan dat zijn kinderen zich niet konden ontwikkelen. Hij verbleef een tijd in Libanon maar, zo zei hij: 'Daar werd de situatie iedere dag slechter voor ons.' En dus legde de familie al het geld dat ze bezat bij elkaar en nam Abdul *Death road* – zoals de route via de Middellandse Zee door vluchtelingen wordt genoemd.'

60 miljoen mensen

'Ten tijde van de Tweede Wereldoorlog waren er wereldwijd vijftig miljoen mensen op de vlucht. Nu, in 2015, spreekt de Hoge Commissaris voor Vluchtelingen

Samos: elke dag weer honderden erbij.

‘Dit Europa bevordert mensensmokkel’

alles. En voor wat betreft een bindende Europese verdeelsleutel: vergeet het voorlopig maar. Landen als Slowakije en Hongarije hebben daar geen trek in. Klaar.

Verdienmodel

‘De huidige vluchtelingenstroom is in de eerste plaats een direct gevolg van het creëren van Fort Europa, waardoor mensen veel meer risico’s nemen en kiezen voor de zeeroute met alle ellende van dien.’ Dat zegt professor Leo Lucassen, directeur onderzoek van het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG). ‘Daarnaast wordt de vluchtelingenstroom veroorzaakt door een aantal brandhaarden in de buurt van Europa, met name in Irak, Afghanistan en Syrië, maar ook in Somalië en Eritrea, die overigens deels het gevolg zijn van de militaire interventies van het Westen’, aldus Lucassen. ‘En dat zou ook een rol moeten spelen in de argumentatie van politici waarom we moeten inschikken.’ En niet alleen de interventies zelf spelen een rol. Actiegroep Stop Wapenhandel berekende op basis van een EEAS-rapport dat EU-landen tussen 2004 en 2013 voor meer dan 82 miljard euro exportvergunningen hebben afgegeven voor wapens bestemd voor Noord-Afrikaanse landen en het Midden-Oosten. Ook hier weer een opmerkelijke rol voor onze oosterburen. Ongeveer rond dezelfde tijd dat ze in Berlijn het woord ‘zomersprookje’ in de mond begonnen te nemen, meldde weekblad Der Spiegel dat het jaar 2015 wel eens een recordjaar kunnen worden voor de wapenindustrie. ‘In het klantenbestand: Egypte, Syrië, Oman, Qatar, Saudi-Arabië,

Israël en Koeweit. Nauwelijks een oorlogs- of crisisgebied zonder Duitse wapens’, aldus Der Spiegel. Kortom: er wordt flink verdiend aan datgene wat miljoenen mensen op de vlucht doet slaan. En daarmee houdt het macabere verdienmodel niet op. Want wat te denken van vice-kanselier Sigmar Gabriel (SPD) die halverwege september te kennen gaf dat ‘integratie en werk’ nu van doorslaggevend belang zijn voor de talloze vluchtelingen in Duitsland. Werk? Terwijl het land bijna drie miljoen werklozen heeft? Terwijl het land zich kapot ergert aan de vernederende ‘1 Euro Jobs’ – on(der)betalde rotbaantjes die werklozen moeten verrichten onder het motto ‘arbeidsintegratie’ – en aan de uitbuiting van zoveel Roemenen en Bulgaren die er als vierderangs dagloners aan de slag zijn? Maar ook in Nederland zijn geluiden te horen dat de vluchtelingen hard nodig zijn.

Dennis de Jong: ‘Door dat nu te gaan roepen, haal je alles door elkaar. Het feit dat onze beschaving ons ertoe verplicht dat we mensen niet laten creperen op zee, heeft niets te maken met economie. Degenen die dat verband wel leggen, trappen in de val van de grote werkgevers. Die zijn er namelijk bij gebaat dat er zoveel mogelijk mensen op de arbeidsmarkt zijn. Ik bedoel: kijk eerst nou eens naar de werkloosheidscijfers in Nederland en investeer in de mensen die aan de kant staan! Vluchtelingen enkel zien als potentiële arbeidskrachten zal de xenofobie onder de bevolking alleen maar aanwakken. Kijk, ik vind het schrijnend dat het feit dat Syrische vluchtelingen over het algemeen hoogopgeleid zijn, gezien wordt

als een economische kans voor het Westen. Vergeet niet dat die mensen wel ergens vandaan komen. Wie gaat Syrië straks dan weer opbouwen? Die mensen zijn daar heel hard nodig.’

Stokpaardjes

Zo heeft de vluchtelingendiscussie een doos van Pandora geopend die zo’n beetje alle acute vraagstukken van de moderne tijd op en door elkaar heeft losgelaten: economische belangen, armoede, EU-bevoegdheden, oorlog en militaire interventies, xenofobie, werkgelegenheid, criminaliteit, huisvesting, wederopbouw van landen die in puin liggen. Dennis de Jong merkte tijdens een recent debat in het Europees Parlement dat politici die wervelwind van fenomenen en belangen aangrijpen om hun oude stokpaardjes te berijden. ‘Zo heb je Eurofielen als Verhofstadt, die de huidige ontwikkelingen uitleggen als een bewijs voor nóg meer macht en bevoegdheden voor de Europese Commissie. Tegelijkertijd spreken Le Pen en de PVV van een asieltsunami en proberen ook zij er hun politieke slaatje uit te slaan.’ Waardoor het simpele feit dat er sprake is van een acute noodsituatie voor miljoenen mensen wel eens ondergesneeuwd lijkt te raken. ‘Ik geef toe: simpele oplossingen zijn er niet, maar we moeten wel een richting aangeven. Europa moet nu snel alle mogelijke maatregelen nemen om de vluchtelingen te helpen. Dat betekent niet dat ik zeg: laat iedereen maar hierheen komen. Evenmin spreek ik zoals Wilders van een vluchtelingeninvasie. Wat ik wel zeg is dat we onze plichten moeten nakomen. Dat betekent de opvang in de regio verbeteren en zorgen voor een goede opvang voor de vluchtelingen die hier zijn. Het probleem is beheersbaar, maar we moeten nu echt alles op alles zetten.’

Terug op Samos, Griekenland. Achim, een Syrische student, vertelt over de strijd tussen verschillende groeperingen in Damascus. Van alles passeert de revue in zijn relaas. De wegblokkades, de verwoestingen, de milities, hun zelfgemaakte brandbommen, brandende gebouwen, brandende mensen. En het risico dat je een geweer in handen gedrukt krijgt en op straffe van de dood gedwongen wordt om mee te vechten. En uiteindelijk de vlucht. Met enkel een rugzakje de stad, het land uit. Onderweg als *Schutzsuchende*? ●

tekst Rob Janssen, Tijmen Lucie en Wim Somers

SOLIDARITEIT TUSSEN JONG EN OUD

De 50PlusBeurs bestaat vijftien jaar! Al die jaren is de SP al van de partij. Bij de informatiestand wordt duidelijk dat veel beursbezoekers het waarderen dat de SP ook buiten verkiezingstijd opkomt voor ouderen.

Ellis Müller van ROOD (rechts) deelt koekjes en krasloten uit.

Alie Franken (74) heeft de smaak te pakken. Zaterdag was ze aanwezig bij de demonstratie Red de Zorg, waar ze hoorde over de SP-stand op de 50PlusBeurs en spontaan haar hulp aanbood. Dinsdag stond ze al achter de stand. Het beviel haar meteen goed. Zo goed, dat ze maar liefst drie dagen is gebleven en vele stapels van SP-magazine ZoPlus, sponsjes en kraskaarten heeft uitgedeeld. 'Volgend jaar doe ik weer mee', zegt ze enthousiast. 'Je krijgt veel positieve reacties en hoort hier echt hele verhalen. Het is net Prinsjesdag geweest en mensen hebben heel goed door dat de rijken komend jaar weer rijker worden en de armen armer.'

Jean Rouwet (73) uit Hengelo zorgt net als ieder jaar weer voor de organisatie van de SP-stand op de 50PlusBeurs. Tot een paar jaar geleden stonden er ook veel andere politieke partijen op de beurs, maar nu alleen nog maar de SP, 50PLUS, SGP en Fractie Klein. Rouwet weet wel waarom: 'De rest zal zich hier waarschijnlijk niet uit willen laten

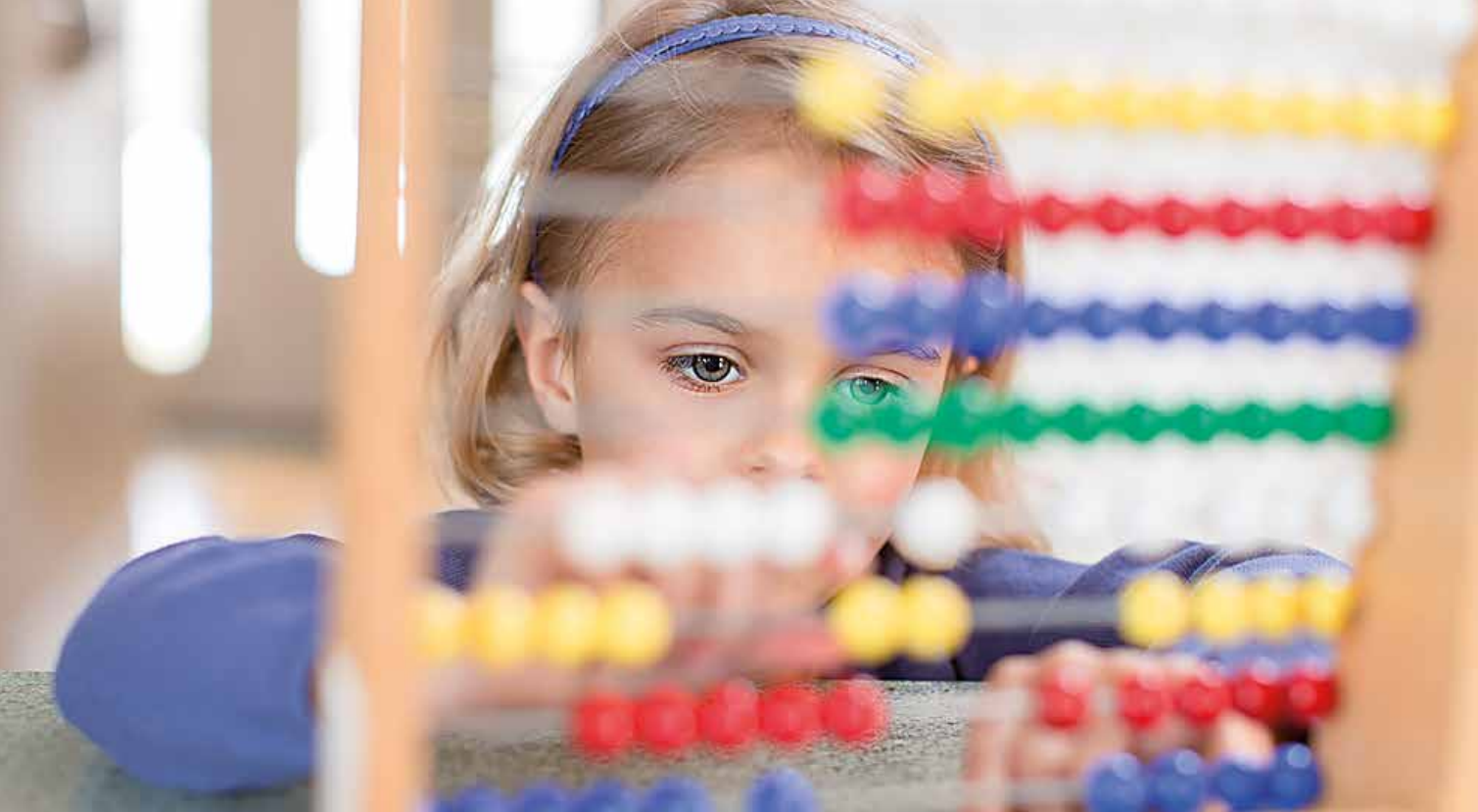
schelden. Vorig jaar hadden de jongeren van ROOD een papieren masker op van Rutte en Samson en deelden ze kletskoeken uit. Sommige mensen namen dat iets te letterlijk op. Ze dachten dat zij daadwerkelijk van de PvdA en VVD waren en werden boos.'

Dit jaar deelt ROOD opnieuw koekjes uit, maar nu in het kader van de SP-campagne *Er is genoeg voor iedereen*. 'De koekjes zijn niet alleen lekker, ze symboliseren ook dat er genoeg is voor iedereen in dit land, maar dan moeten we de koek wel eerlijk verdelen', vertelt Lisa de Leeuw (22) uit Groningen. Samen met andere ROOD-leden gaat ze daarover in discussie met de bezoekers van de beurs. Op de kraskaarten staan vragen over de inkomensverdeling in Nederland. 'Ouderen en jongeren worden vaak tegen elkaar uitgespeeld. Alsof ze in moeten leveren ten behoeve van de ander, terwijl solidariteit tussen jong en oud juist belangrijk is. We krijgen veel enthousiaste reacties. Al is er ook wel veel ongeloof over

de antwoorden van de kraskaart. Mensen zijn echt verbaasd als ze ontdekken hoe ongelijk de koek verdeeld is in Nederland.'

Ook Emile Roemer heeft de stand bezocht. Hij ging er onder anderen in gesprek met Jan Troost, van de actiegroep Terug naar de Bossen, die opkomt voor de chronisch zieken en gehandicapten. Troost: 'Die weten helaas maar al te goed wat ongelijkheid betekent. Jonggehandicapten worden tegenwoordig ook oud, maar daar heeft de politiek nog niets voor geregeld. De AOW wordt steeds verder uitgekleeft en wij kunnen niet of nauwelijks pensioen opbouwen, maar we hebben wel torenhoge ziektekosten.' 'Dat is absoluut een probleem,' beaamt Roemer, 'en dan sluit dit kabinet ook nog de sociale werkplaatsen en dwingen ze iedereen om tot 67 door te werken. Het wordt echt tijd dat mensen naar vermogen mee kunnen doen met de samenleving en gewoon betaald krijgen.' ●

tekst en foto Jola van Dijk

DE KLEINE KLASSENSTRIJD

De gemiddelde klassengrootte op scholen wordt met een onheuse methode berekend. Het gevolg: een vertekend beeld van het aantal leerlingen per leerkracht.

WIST U DAT conciërges soms beschouwd worden als leraren? Dat zit zo: om het gemiddeld aantal leerlingen per leerkracht te bepalen, wordt niet alleen de leerkracht voor de klas meegeteld, maar ook onderwijspersoneel dat niet voor de klas staat, zoals conciërges, directeuren en interne begeleiders. Het aantal leerlingen wordt dus gedeeld door een te grote factor. Zo lijkt het dus alsof er meer docenten zijn die voor de klas staan door het meetellen van personeel dat feitelijk helemaal niet voor de klas staat. Tjitske Siderius wil daar vanaf. Het SP-Kamerlid bepleit een nieuwe definitie van het zogenaamde 'leraar/leerling-ratio'. Die ratio gaat uit van het aantal leerlingen per voltijds bevoegde en onderwijsgevende leerkracht. Ander personeel valt daar dus nadrukkelijk niet meer onder.

Deze wens maakt deel uit van een wetsvoorstel dat een einde moet maken aan schoolklassen van 30 of meer leerlingen. 'Door kleine klassen ontstaat er meer aandacht en ondersteuning voor de leerlingen. Tegelijkertijd wordt de werkdruk van leraren ermee verlaagd', zegt Siderius. Volgens haar is het zogenaamde passend onderwijs een ramp geworden. Dat werd vorig jaar ingevoerd en

behelst in het kort dat leerlingen die extra zorg nodig hebben, bijvoorbeeld als gevolg van een handicap, gedragsproblemen of chronische ziekte een plek moeten krijgen in het reguliere onderwijs. Sindsdien is het voor leerkrachten steeds moeilijker om alle leerlingen in een klas (met of zonder beperking) de aandacht te geven die nodig is. Dat maakt de noodzaak van kleinere klassen alleen maar groter.

XXL

Ook Kinderombudsman Marc Dullaert stelde onlangs in het rapport 'Werk passend onderwijs? Stand van zaken een jaar na dato' dat het passend onderwijs niet van de grond is gekomen. Siderius: 'Dat maakt kleinere klassen alleen maar noodzakelijker. Juist de zwakkere leerlingen hebben daar baat bij, omdat zij dan meer persoonlijke aandacht van de leraar kunnen krijgen. Punt is dat dat tot nu toe afhankelijk is van de bereidheid van de individuele schoolbesturen. Omdat dat niet tot het gewenste resultaat leidt, is het tijd voor een harde grens.' Momenteel bestaat een op de elf klassen in het basisonderwijs uit 30 of meer leerlingen. Twee jaar geleden al sloeg de Algemene

Onderwijsbond (Aob) alarm over 'XXL-klassen'. De bond kreeg naar eigen zeggen 'dagelijks mails en telefoontjes van collega's die moeten werken met mega-klassen' en ergerde zich bovendien over het 'gegoochel met gemiddelden' door staatssecretaris Dekker van onderwijs.

Tjitske Siderius wil nu boter bij de vis. Haar wetsvoorstel werkt op termijn toe naar een gemiddelde klassengrootte van 23 leerlingen. Scholen moeten de voortgang daarin verantwoorden bij de onderwijsinspectie. Het plan kost uiteindelijk 600 miljoen euro, verdeeld over meerdere jaren.

Staatssecretaris Dekker ziet het voorstel vooralsnog niet zitten en blijft erbij dat het onderwerp taak van de scholen zelf is. Saillant detail: de VVD had klassenverkleining in 2010 nog in het verkiezingsprogramma staan. Kijk je naar de andere programma's van de PvdA, D66, GroenLinks en de PVV, dan zou het wetsvoorstel voor kleinere klassen op een Kamermeerderheid moeten kunnen rekenen... ●

tekst Rob Janssen

foto Image Source Ltd RF / Hollandse Hoogte

XXI CONGRES 28 NOVEMBER 2015

WE GAAN HET DOEN!

Wie gaat Jan Marijnissen opvolgen: Ron Meyer of Sharon Gesthuizen? Op 28 november beslist het partijcongres daarover – en over nog veel meer belangrijke zaken. De hele partijorganisatie is kritisch tegen het licht gehouden.

NIET ALLEEN de naam, *We gaan het doen!*, ook de inleiding van de concepttekst voor het congres maakt meteen duidelijk dat het om een zelfkritisch en ambitieus stuk gaat. De SP staat er goed voor. Politiek en ideologisch zijn we op orde; organisatorisch en financieel zijn we solide. Inmiddels zijn we de grootste oppositiepartij in de Tweede Kamer en de grootste partij op links. We besturen mee in steeds meer plaatsen, net als in de helft van de provincies. Vooroordelen over onze partij hebben we goeddeels geslecht. Onze werkwijze heeft ons ver gebracht en zal ons nog verder brengen. De grootste op links? De grootste! Zeker, veel zaken zijn nog voor verbetering vatbaar. We zijn dan

ook vastbesloten daaraan te werken. Onder andere daarover spreken we in de aanloop naar ons XXI congres, om op 28 november te besluiten over de dan voorliggende voorstellen.

Om wat voor voorstellen het bijvoorbeeld gaat?

- In 2020 willen we de grootste partij zijn
- De lijnen tussen afdelingen, fracties en bestuurders moeten altijd openstaan, in afdelingen is minimaal eenmaal per week gemeenschappelijk overleg
- Elke afdeling werkt het komende jaar aan de oprichting van minimaal één nieuwe afdeling, het streven is om binnen afzien-

bare tijd 250 goed draaiende afdelingen te hebben

- De verdere uitbouw van ROOD, jong in de SP, wordt door afdelingen met voorrang opgepakt
- Het wetenschappelijk bureau SPARK wordt verantwoordelijk voor het onderzoek in de partij
- Het nieuwe partijbestuur krijgt de opdracht de afdrachtregeling tegen het licht te houden

De kandidaat-voorzitters zijn al eerder bekendgemaakt en krijgen in de media de meeste aandacht, maar zij zijn op 28 november bepaald niet de enige kandidaten die voor een zetel in het partijbestuur gaan strijden. Voor de beschikbare 13 plekken in het partijbestuur kan het partijcongres een keuze maken uit 17 mensen uit het hele land, die zich kandidaat hebben gesteld voor het partijbestuur. Benieuwd wie dat zijn, en wie van hen door de congrescommissie zijn voorgedragen? Kijk dan op www.spnet.nl, de ledensite van de SP.

Om in te kunnen loggen op SPnet is een account nodig. Dat maak je eenvoudig aan met je lidnummer. Dat lidnummer is te vinden op je ledenpas en op de adressticker op je Tribune. Alle congresstukken zijn te vinden op SPnet, inclusief informatie over de planning van de voorbereidingen en de kandidatenlijst. Ook stellen alle kandidaten zich daar even voor, met een korte tekst en een foto. Iedereen die dat wil, kan in de afdeling meepraten over de congresstukken en zelf ook voorstellen indienen. Tijdens de ledenvergadering wordt dan afgesproken wie namens de afdeling naar het partijcongres zal gaan om daar uiteindelijk de slotdiscussie te voeren en te stemmen over de voorstellen. Iedere afdeling mag per 50 leden één lid afvaardigen. Wil je een van die SP-leden zijn die meebeslissen over de toekomst van de partij? Neem dan snel contact op met je afdeling.

tekst Jola van Dijk
foto Sander van Oorspronk

 Alle afdelings-websites zijn te vinden via sp.nl/Zky

PVV VEEL GESCHREEUW, WEINIG WOL

Veel mensen voelen zich aangetrokken tot de PVV, omdat ze vinden dat Geert Wilders 'heldere taal' spreekt over vluchtelingen en denken dat hij opkomt voor de belangen van 'de gewone man'. Maar hij biedt geen oplossingen en komt zijn beloftes niet na.

DE PVV MEET ZICH op sociaaleconomisch gebied met graagte het imago aan op te komen voor de 'gewone' Nederlander. Uit verkiezingsprogramma's, uitspraken en stemgedrag blijkt eerder het tegendeel. De PVV doet het voorkomen alsof een keuze voor investeren in de opvang van vluchtelingen ten koste gaat van de ouderen en mensen met een kleine beurs. Maar de PVV is juist een van de partijen die het mogelijk maken dat de koek in Nederland oneerlijk verdeeld blijft. Immense bedragen waarmee zowel vluchtelingen als ouderen en minder draagkrachtige groepen in onze samenleving geholpen zouden kunnen worden, verdwijnen in ons land in de zakken van het internationale bedrijfsleven en de superrijken. De PVV doet daar niets tegen. Integendeel, in september nog stemde de PVV tegen een door Emile Roemer ingediend voorstel voor een miljonairsbelasting. Wilders die tegen de belangen van 'gewone mensen' stemt, de voorbeelden zijn legio. De PVV stemde bijvoorbeeld voor de inkomensafhankelijke huurverhoging en voor het inperken van de macht van de vakbonden. Tijmen Lucie van SPARK, het wetenschappelijk bureau van de SP, belichtte onlangs in het partijblad *Spanning* nog hoe de PVV de ene na de andere verkiezingsbelofte heeft gebroken – niet alleen nu, maar ook in de tijd dat de PVV gedoogpartner was

van het kabinet en dus echt iets in de melk te brokkelen had.

De belofte van Geert Wilders dat de Partij voor de Vrijheid 'keihard zou vechten' voor behoud van de AOW op 65 jaar (in het verkiezingsprogramma van 2010 stond zelfs: "Voor de PVV is handhaving van deze oudedagsvoorziening het enige breekpunt bij de formatie van een kabinet") bleek al op de avond van de verkiezingen niets meer waard. Nog voordat de onderhandelingen met het CDA en de VVD goed en wel van start waren gegaan, zei Wilders dat verhoging van de AOW-leeftijd geen breekpunt meer was voor de PVV.

Vele gebroken beloftes

Deze draai stond niet op zichzelf. Uit twee onderzoeken van het Wetenschappelijk Bureau van de SP uit 2011 en het boekje *PVV: gedogen tegen welke prijs?* dat hieruit voortvloeide, kwam naar voren dat de PVV als gedoogpartner meer dan 180 maal met het eigen verkiezingsprogramma brak. Ook op onderwerpen waarover de PVV geen afspraken had gemaakt met de regeringspartijen VVD en CDA, zoals sociale zekerheid, zorg en onderwijs.

Terwijl de PVV in het verkiezingsprogramma verklaarde als enige partij op te komen voor het behoud van de verzorgingsstaat, stemde de partij tegen voorstellen om de

Wilders op campagne: veel loze beloftes.

armoede in Nederland aan te pakken, tegen gelijke rechten op WW en ziektewet voor flexwerkers, voor bezuinigingen op jonggehandicapten en sociale werkplaatsen en voor het verlagen van de huurtoeslag. En terwijl de PVV in het verkiezingsprogramma beloofde dat de zorg beter en betaalbaar zou worden en ouderen meer rechten en voorzieningen zouden krijgen, stemde de PVV in de Tweede Kamer voor hogere eigen bijdragen en voor bezuinigingen op het persoonsgebonden budget (pgb). Ook steunde de PVV in strijd met het eigen verkiezingsprogramma diverse voorstellen die de marktwerking in de zorg bevorderden. Verder ging de PVV akkoord met het invoeren van het leenstelsel in de masterfase, ondanks de gedane belofte dat de partij de studiefinanciering zou handhaven om ervoor te zorgen dat het hoger onderwijs voor iedereen toegankelijk bleef.

Geen oplossingen

Uit deze voorbeelden blijkt wel dat de PVV ook op sociaaleconomisch gebied een

ER IS GENOEG VOOR IEDEREEN

- De drie rijkste mensen in Nederland bezitten samen méér dan de helft van alle Nederlanders bij elkaar 60% van de Nederlanders beschikt over slechts 1% van het totale vermogen.
- In 1990 verdiende een bestuurder uit de top 100 in iets minder dan twee weken evenveel als een minimumloner in een heel jaar. In 2011 had hij daar nog maar één week voor nodig.
- De EU-lidstaten lopen door belastingontwijking en belastingontduiking jaarlijks 1000 miljard euro aan inkomsten mis.
- Nederlanders met een hoog inkomen betalen relatief evenveel belasting als mensen met een laag inkomen.
- Als je kijkt naar het totaal aan zorg-, huur-, kinderopvang- toeslagen, kindgebonden budget en hypotheekrenteaftrek, dan subsidieert de overheid de 10 procent mensen met de hoogste inkomens bijna vier keer zoveel als de 10 procent mensen met de laagste inkomens.

Als we de koek eerlijker verdelen, kunnen we zowel de verzorgingsstaat herstellen als vluchtelingen een menswaardige opvang bieden.

onversneden rechtse partij is, die helemaal niet opkomt voor de belangen van gewone mensen. Dat zie je ook terug in de ideeën over belastingontwijking door multinationals en over mensen in de bijstand.

Zo doet de PVV er in de Kamer alles aan om Nederland als belastingparadijs voor multinationals in stand te houden. Geheel in lijn met het verkiezingsprogramma uit 2012 waarin staat dat de PVV de vennootschapsbelasting voor kleine én grote bedrijven wil verlagen.

Voormalig PVV-Kamerlid Roland van Vliet probeerde te voorkomen dat Nederland een belastingparadijs mag worden genoemd. Ook steunt de PVV TTIP, het voorgenomen 'vrijhandelsverdrag' tussen de EU en de VS. Hoewel de PVV voortdurend roept dat Nederland geen bevoegdheden meer moet overdragen aan de EU, heeft de partij er kennelijk geen enkele moeite mee om wel soevereiniteit af te staan aan de grote bedrijven. Terwijl dankzij TTIP sociale rechten en publieke voorzieningen worden afgebroken,

kunnen multinationals via speciale rechtbanken staten aanklagen als zij vinden dat hun belangen worden geschaad. De burger heeft hier niets over te zeggen.

Zo vriendelijk als de PVV is voor multinationals die nauwelijks belasting betalen, zo hard is de PVV voor mensen in de bijstand die nauwelijks rond kunnen komen. Eind 2013 zei De Graaf bijvoorbeeld tijdens het debat over de bijstandsplannen van staatssecretaris Klijnsma dat hij het 'prima' vond dat werklozen voortaan vier weken moesten wachten voordat ze een bijstandsuitkering kregen en dat zijn partij de onbeloonde tegenprestatie eveneens 'een goed plan' vond. Maar hoe moeten werkzoekenden in die periode zonder enige vorm van inkomen dan rondkomen?

Het sociale gezicht van Geert Wilders verbleekt zodra we zijn woorden afzetten tegen de daden van zijn partij. De PVV doet niets om de grote bedrijven meer en eerlijker te belasten en hun macht in te

perken, maar deinst er niet voor terug om de zwakkeren in de samenleving af te knippen en de middeninkomens te laten dokken voor de crisis die de banken en de multinationals veroorzaakt hebben. Steeds opnieuw dringt zich de vergelijking op met de bankier, de werknemer en de asielzoeker die aan een tafel zitten met 20 koekjes. De bankier graait 19 koekjes weg en waarschuwt de werknemer: 'Pas op, die asielzoeker wil jouw koekje pakken.' •

Dit artikel is een bewerking van het artikel 'PVV: in alle opzichten rechts' (Tijmen Lucie, Spanning september 2015)

> 'CORBYN, WEER EEN LINKSE PARTIJLEIDER ERBIJ'

foto Jason / flickr.com CC

SP-Europarlementariër Dennis de Jong is verheugd over de winst van Jeremy Corbyn (foto) bij de leiderschapsverkiezing van de Britse Labour Party. 'De wonderen zijn de wereld nog niet uit. Labour schudde

onder gezag van Tony Blair als een van eerste sociaaldemocratische partijen in Europa de ideologische veren van zich af en omhelsde het neoliberalisme. En nu kiest datzelfde Labour als eerste sociaal-democratische partij in Europa weer een – althans op het oog – echt linkse leider, Jeremy Corbyn.' Het wordt volgens De Jong spannend: overleeft hij de lastercampagnes, wordt hij stukje bij beetje ingepakt of houdt hij de koers recht? 'Voor ons als Eurofractie geldt bovendien: gaat de linkse, meer eurosceptische wind nu ook overwaaien naar de Labour-collega's in Brussel? Ik ben er niet zeker van, maar er is in ieder geval weer een beetje hoop.'

sp.nl/Zkr

> 'HAAL HET GELD WAAR HET ZIT'

Ron Meyer (afdelingsvoorzitter SP Heerlen), Peter Mertens (voorzitter Belgische PVDA) Emile Roemer (partijleider SP) en Myrthe Hilkens (journalist en voormalig Tweede Kamerlid voor de Nederlandse PvdA) wisten de zaal in Heerlen waar zij met elkaar spraken over ongelijkheid en de miljonairsbelasting tot de nok toe gevuld te krijgen. Met ruim 150 aanwezigen was het een zeer geslaagde avond, met zang en muziek, uitgevoerd door singer-songwriter Calien Eurlings.

Welke rol speel jij?

De onderwerpen die aangesneden werden waren zeer divers. Van de woningnood en

de zorg tot Europa, de crisis in Griekenland en de huidige vluchtelingenproblematiek. Toch kenden al die onderwerpen een rode draad die door elk van de drie sprekers vanuit een ander perspectief werd belicht: hoe kunnen we onze maatschappij op een rechtvaardige en geloofwaardige manier inrichten? Welke rol speelt de politiek daarin? Maar ook: welke rol speelt ieder mens daarin?

Miljonairsbelasting

Om de miljonairsbelasting verder vorm te geven, werd aan het einde van de avond het eerste lokale comité *Haal het geld waar het zit* opgericht.

> REFERENDUM EU-VERDRAG

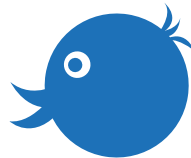
Het comité GeenPeil heeft de benodigde 300.000 handtekeningen binnengehaald voor een referendum over het associatieverdrag tussen Oekraïne en de Europese Unie. Veel meer dan dat zelfs: namelijk 445.000. Waarschijnlijk begin volgend jaar komt er daarom een referendum over de wet die het Associatieverdrag EU-Oekraïne goedkeurt.

Groot compliment

Emile Roemer is verheugd dat het benodigde aantal handtekeningen ruimschoots is behaald: 'De initiatiefnemers van GeenPeil – Burgercomité-EU, weblog

GeenStijl en het Forum voor Democratie van eurocriticus Thierry Baudet – verdienen een groot compliment. Er is hard gewerkt om de handtekeningen te verzamelen voor een referendum over een belangrijk EU-verdrag met Oekraïne. Het is belangrijk en goed dat Nederlanders eindelijk weer inspraak krijgen over de vraag of er meer of minder EU-bemoeienis moet komen. Mensen voelen zich niet betrokken bij het huidige Europa. Dit referendum is van betekenis omdat Nederlanders zich – voor het eerst sinds 2005 – kunnen uitspreken over de toekomst van Europa.'

DAT JE 'T WEET

SP Amsterdam @SP_Amsterdam

Al jarenlang zet de SP zich in voor het afschaffen van de hondenbelasting, zoals met deze mooie fotoactie uit 2007: <http://amsterdam.sp.nl/nieuws/2007/08/mening-van-honden-en-hun-baasjes-over-hondenbelasting> ...

Wim de Waard @Wimwaard

@SP_Amsterdam Hoera en bravo. Terecht dat deze rare belasting is afgeschaft. Dank, mede namens Bingo #hondenbelasting

foto Wim de Waard©

Wilco Boom @WilcoBoom

Udense thuiszorgbazin keert zichzelf 1 miljoen euro dividend uit <http://goo.gl/4RRh6S>

Voorzitter AFMP/FNV @AnneMarieSnels

Ongeloflijk dat #thuiszorg bazen zich zo verrijken terwijl personeel ontslagen wordt en ploetert voor schamel loon

Nine Kooiman @NineKooiman

Kreeg een mooi hoedje van de politie, dus ik mag ze vandaag steunen vanuit de Ridderzaal! #caopolitie #Prinsjesdag

foto Sander van Oorspronk

> EREGASTEN OP PRINSJESDAG

Mensen die een kraslot van de actie *Er is genoeg voor iedereen* invullen dingen mee naar leuke prijzen. De eerste prijs is er alweer uit: eregast op Prinsjesdag in Den Haag. Intussen komt de miljonairsbelasting steeds dichterbij.

Op de foto ziet u winnaars Desire Janssen uit Zwijndrecht en Jolanda Löke uit Vlaardingen. Zij spraken met Emile Roemer en andere Tweede Kamerleden, zagen de Gouden Koets van dichtbij, lunchten in het Tweede Kamergebouw en woonden de officiële opening van 'het koffertje' bij. Zij steunen allebei van harte de miljonairsbelasting. Jolanda weet wel wat er met de opbrengst moet gebeuren: 'Ik maak schoon bij mensen thuis vanuit de thuiszorg; ik kom bij stokoude mensen die flink gekort worden in hun thuiszorguren, terwijl ze niet ineens zelf alles kunnen. En tegelijk zie je alle bonussen en al het gegraai aan de top. Het kan véél eerlijker verdeeld worden.' Desire, lachend: 'Ik zou willen dat ik de miljonairsbelasting moest betalen!'

Eerste stapje

Er zijn nog twee prijzen te winnen, allebei prijzen om eerlijk te delen: een vierkante meter taart en een diner met 10 vrienden. Al is de beste reden om een kraslot in te (laten) vullen natuurlijk nog steeds dat je daarmee de miljonairsbelasting steunt. In de kabinetsplannen staat een eerste stapje richting zo een miljonairsbelasting. Tot nu

foto Sander van Oorspronk

toe is het zo dat als je vermogen hebt, de belastingdienst net doet alsof iedereen 4 procent rente krijgt op het vermogen. Over dat 'fictief rendement' moet dan belasting worden betaald. Dat is oneerlijk, want kleinere spaarders halen die 4 procent op geen stukken na, terwijl grootvermogenen juist veel meer rendement halen op hun kapitaal. De kleine spaarder betaalt dus te veel belasting, de miljonair te weinig. Vorig jaar werd het voorstel van de SP om bij vermogensbelasting onderscheid te maken tussen groot- en kleinvermogenen nog weggestemd; nu voert het kabinet een variant van ons voorstel in! Wat een jaar, tientallen lawaai makende afdelingen, duizenden gesprekken op straat en nóg meer steunbetuigingen voor verschil kunnen maken...

Eerlijke belasting

Wat pas echt eerlijk is, is om écht rendement te belasten in plaats van fictief rendement. SP-Tweede Kamerlid Farshad Bashir gaat dit binnenkort voorstellen: 'Maak je veel winst over je vermogen op de beurs, dan betaal je meer belasting. Krijg je weinig rente op je spaarrekening, dan betaal je ook minder belasting.' De actie *Er is genoeg voor iedereen* dendert voort; hoe meer handtekeningen, hoe groter de druk op andere partijen om ja te zeggen tegen de miljonairsbelasting.

Heeft u nog niet getekend voor de miljonairsbelasting? Kijk hier: genoeg.sp.nl

foto Suzanne van de Kerk

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

DEMOCRATIE IS IN BRUSSEL EEN VIES WOORD GEWORDEN

Steeds meer Europese politici hebben openlijk lak aan de nationale democratie. Zo verklaarde Eurocommissaris Bienkowska onlangs tegenover het Financieel Dagblad dat de interne markt voor diensten in Europa zo moeilijk van de grond komt, omdat er steeds maar weer verkiezingen zijn in de lidstaten. Dat de markt boven sociale rechten gaat, dat wisten we al van haar. Maar dat nu ook de politieke rechten aan de kant worden geschoven, is nieuw.

Ik heb haar maar eens een briefje geschreven in de hoop dat dit een verkeerde quote was, maar ik vrees dat ze het echt meent.

Ook de voorzitter van de Europese Commissie, Juncker, maakte het de afgelopen weken erg bont. Daarbij ging het om de verkiezingen in Catalonië, waarbij de eventuele afscheiding van Catalonië van Spanje centraal stond. Juncker wilde graag zijn politieke vriendjes van de regerende Partido Popular helpen, en dus probeerde hij de Catalanen angst aan te jagen door in antwoord op vragen vanuit het Europees Parlement in de Spaanse versie te dreigen dat ingeval van afscheiding de Catalanen hun rechten in de Europese Unie zouden verspelen. Na kritiek bleek de Engelstalige versie van het antwoord opeens veel korter: dit was een zaak voor Spanje zelf. En zo is het natuurlijk.

Het politiek establishment in Brussel vindt de burgers in Europa lastig, vooral als ze willen stemmen en, erger nog, referenda willen over Europese kwesties. Het establishment komt daar steeds openlijker voor uit. Maar hoe banger zij worden van de burgers, hoe sterker wij als SP worden in onze strijd tegen de Brusselse 'bubble'.

LINKSVOOR

ALTIJD NIEUWSGIERIG

Robert Bos (32) is in februari lid geworden van de SP. Hij woont samen met zijn vriend in Zwolle. 'Een fijne stad om te wonen. Ik houd van de oost-Nederlandse mentaliteit: rechttoe rechtaan. Het duurt wel een tijd voor je ertussen komt, maar ze hebben het hier niet achter hun ellebogen.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Waarom werd je lid?**

'Ik wil niet klagen en zeuren, maar zelf iets doen om de wereld te veranderen.'

› **Kon je meteen aan de bak?**

'Jazeker, er is hier in Zwolle volop initiatief en aanbod. Ik ben ook naar de Zomeruniversiteit geweest; ik had nog nooit zoveel linkse mensen bij elkaar gezien, haha.'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik werk in een fietsfabriek. In het distributiecentrum kunnen fietshandelaren alles bestellen, van fietstassen tot versnellingen. Dat bestellen kan tot vijf uur 's middags, dus we werken veel 's avonds.'

› **Zou je niet liever overdag werken?**

'Zeker, maar het is de moderne tijd. Mensen vinden het nodig dat wat ze bestellen de volgende dag wordt geleverd, dus werken wij 's avonds. Chauffeurs zijn nog later op pad: die vertrekken om tien uur 's avonds naar hun distributiecentrum. Alles is flexibel.'

Ook onze contracten zijn tijdelijk: na drie tijdelijke contracten houdt het op.'

› **Wat zijn je hobby's?**

'Ik lees graag en ben altijd nieuwsgierig naar de systemen waarmee mensen proberen de wereld te verklaren. Daarin ga ik soms best ver. Zo heb ik eens een Jehovegetuige binnengevraagd. We hebben samen in de bijbel gelezen en gebeden. Mijn vriend kreeg zowat de schrik van zijn leven! Maar ik was niet bekeerd. Ik wilde alleen ervaren hoe zo iemand in het leven staat. Ik heb een brede interesse en ik strooi nogal eens met citaten. Een andere hobby is tuinieren: ons balkon staat vol groenten en kruiden.' ●

GEESTEN MET SPIERWITTE HAARDOSSEN IN DE SENAAAT

META LEEST

META MEIJER (1969) stafmedewerker Milieudéfensie en woordvoerder Koninkrijksrelaties, Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening, Sociale Zaken en Economische Zaken voor de SP in de Eerste Kamer

LEEST *Binnenhof*. De Speld, uitg. Brandt

› Wat heb je gelezen?

‘De onverdraaglijk komische reisgids van het Binnenhof van De Speld, de website die dagelijks scherp satirisch reflecteert op de actualiteit. Alles wat je van een reisgids mag verwachten zit erin: leuke routes, bezienswaardigheden, het eten, de bevolking. En zelfs een verklarende woordenlijst, die ik zeker nog een keer ga gebruiken om wat je u aan een debat te geven.’

› Komisch, maar ook waarheidsgetrouw?

‘Op de middelbare school vond ik staatsinrichting interessant, maar poeh, het was toch wel behoorlijk droge materie om doorheen te komen. Het indrukwekkende is dat De Speld erin geslaagd is die informatie op een heel toegankelijke en tegelijkertijd leuke manier te vertellen. Het blijft natuurlijk een satirisch boek. Dus als je totaal geen humor hebt, vind je het waarschijnlijk onzin aan een verlengsnoer.’

› Jij zou de reisgids wel aan middelbare scholieren aan willen raden?

‘Ja, naast alle lolligheid langs de zijlijn geeft de reisgids ook heel veel ontzettend interes-

sante informatie over de geschiedenis van het Binnenhof en alle bewoners. Van politici tot lobbyisten, ambtenaren, de Raad van State en journalisten. Als je ’s avonds het nieuws of actualiteitenprogramma’s kijkt, zie je precies voorbij komen wat in de reisgids beschreven is.’

› Hoe komen we er als SP vanaf?

‘Net zoals alle andere politieke partijen krijgen we een hoop steken onder water. Ik kan me niet vinden in de beschrijving van de SP, maar het is wel herkenbaar als de geijkte kritiek. De waarschuwing dat je bij een bezoek aan Tomatengrad het grootste deel van je vakantiegeld in moet leveren, gaat bijvoorbeeld over onze afdrachtregeling.’

› De Eerste Kamer wordt beschreven als een heerlijke retraite. Al een beetje tot rust gekomen?

‘Nou, nee! Ik werk drie dagen per week voor Milieudéfensie, zit één dag in Den Haag te vergaderen en heb één dag om me voor te bereiden op al die debatten. Het is aanpoten, maar wel heel leuk. Het hoofdstuk ‘De beleidsreis’ beschrijft de lange weg die

wetsvoorstellen afleggen voordat ze bij ons in de Eerste Kamer terecht komen. Wij lezen van elk wetsvoorstel die hele route na, om ons vervolgens een oordeel te vormen.’

› Wat is je favoriete plek op het Binnenhof?

‘De plenaire zaal van de Eerste Kamer. Tijdens het nadenken kijk je automatisch omhoog en dan zie je geschilderde gaten, van waaruit de volkeren van de wereld op ons neerkijken om te zien of we het goede doen. Als ik in die zaal zit voel ik de grandeur van de Senaat, maar ook een vorm van nederigheid. Ik denk dat politici dat heel erg nodig hebben. In de reisgids staan trouwens leuke wetenswaardigheden en grapjes over de Senaat. Laatst werd het bijvoorbeeld erg laat en moest ik toch even grinniken en rondkijken of er inderdaad geesten met spierwitte haardossen rondzwerven die ijselijke moties uitschreeuwen.’ ●

tekst Jola van Dijk

PRIKBORD@SP.NL

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

LIBOR

In de Tribune van september staat bij het artikel over het Liborschandaal dat de Rabobank een schikking heeft getroffen van 70 miljoen euro. Daarnaast moest de Rabobank echter nog 700 miljoen euro betalen in de VS en Groot-Brittannië. Dat de Rabobank 770 miljoen kan ophoesten om strafvervolgning af te kopen is belachelijk. Dat bedrag weerspiegelt de ernst van de zaak. Het (kunnen) afkopen van van zulke ernstige feiten vind ik ethisch onjuist. Wij hebben onder meer naar aanleiding van het Liborschandaal besloten om al onze bancaire zaken bij de Rabobank weg te halen. Andere kwesties waar de Rabobank in onze optiek ethisch onjuist handelt, zijn de verkoop van zogeheten renteswaps aan het midden- en klein bedrijf, waar-

door klanten(!) van de Rabobank in grote financiële problemen zijn gekomen. En de negatieve wijze waarop de afdeling Bijzonder Beheer van de Rabobank voortdurend in het nieuws is, terwijl er enorme winsten gegeneerd worden (vorig jaar was de netto winst tussen de 1.8 en 2 miljard euro!). Wij zijn overigens benieuwd wat de toezichthouders met die 770 miljoen euro hebben gedaan en stellen voor om het in een meer sociaal overheidsbeleid te investeren.

Frits ten Brücke, Grolloo

GRAAG EERLIJKER

Ach, meneer Roemer, na lezing van uw column over de wenselijkheid van een sociaal belastingstelsel (Tribune juli augustus) moest ik toch even denken aan de vorstelijke vergoeding van ons Koningspaar. Zij hebben samen zo'n 1,2 miljoen euro te besteden, daar zij geen belasting behoeven te betalen – en wij Nederlanders hebben ons er node bij neergelegd. Ook de SP brengt dit heikele onderwerp niet meer ter sprake. Inderdaad, er komt te veel geld terecht bij mensen die het niet nodig hebben. Zolang aan het boven-

staande onrecht niets gedaan wordt, zal ik mij tot mijn laatste snik druk blijven maken over deze ongerijmdheid.

Aart Stijntjes, Diemen

Ook wij maken ons hier druk over – SP-Kamerlid Ronald van Raak doet dan ook regelmatig voorstellen om de fiscale voordeeltjes van het koningshuis af te schaffen.

Redactie Tribune

DE OPLETTENDE LEZER

In het artikel Trendsetters, op pagina 11 van de laatste Tribune, hebben jullie het over prijzen die duurder zijn geworden. Misschien is dat slecht Rotterdams, maar het is zeker geen goed Nederlands.

Sjoerd de Jong, Molenhoek

DOORLOPENDE MACHTINGING BONNOM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____ voorletters: *m/v*
roepnaam : _____
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank-identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Tribune september 2015

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

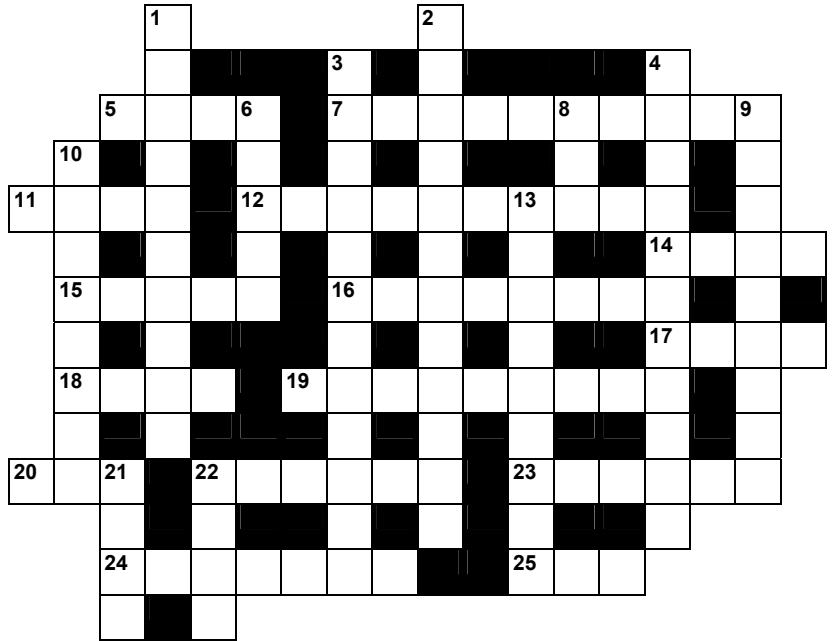
Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 5 Overmatig positief ingesteld rekenteken. (4)
- 7 Niet echt volwassen zanggroep. (10)
- 11 Band dient geplakt. (4)
- 12 Chagrijn produceert urine met lage pH-waarde. (10)
- 14 Dier, nuttig bij het schilderen. (4)
- 15 Is ook nog een inbraak zonder smaak. (5)
- 16 Fysieke problemen? Dat geeft bezwaren. (8)
- 17 Opbergplaats voor verwarde nobiliteit. (4)
- 18 Planeet om van te snoepen! (4)
- 19 24 uur plezier van je pilletje. (9)
- 20 Haalt over de grenzen heen de buit binnen. (3, ook afk.)
- 22 Een klein hapje levert maar weinig op. (6)
- 23 Ter nagedachtenis aan Homo Sapiens, een kanjer. (1,1,4, deels afk., en 6)
- 24 Moederlijk aangelegd bevelhebber van het klooster. (7)
- 25 Aanlegplaats. (3)

Verticaal

- 1 De sik van de duivel is een vervaarlijk wapen. (10)
- 2 Verbannen naar Reststad of Kliekjeshuizen. (12)
- 3 Doen gevieren muzikaal de droge was. (12)
- 4 Geen stadse drukte op het platteland. (11)
- 6 Loopt goed fout in de fiets. (5)
- 8 Oranjeroodgekleurd paard. (3)
- 9 Waterballet? (9)
- 10 Op de finish zwaarder worden. (8)
- 13 Uit elkaar vanwege haardracht. (9)
- 21 Kleding voor barman. (4)
- 22 Gelders dorp heeft stromend water. (4)

IMAGINAIRE WOORDENLIJST

Opdracht: de bedoeling is een zo spitsvondig, interessant of verrassend mogelijke betekenis te vinden voor de 20 - tot op heden onbestaande - woorden onder 'Opgaven'. De meest originele inzendingen worden door de redactie als prijswinnaar bestempeld. Voorbeeld: Buitenees – Verdwaalde Hagenaar.

OPGAVEN

1) Formulariteiten	6) Telenoteren	11) +/-	16) Kwantiteitsrakers
2) Koalalitie	7) Doorgammelaar	12) Aftaaitaaisel	17) Zwindelings
3) Forumvrees	8) Calorigoreus	13) Foxalist	18) Prothauriteit
4) Verwendsels	9) Aardverslinding	14) Ballekak	19) Ruimtezonnen
5) Deformateur	10) Barbaarcultuur	15) Relikwibus	20) Verwerfelijk

OPLOSSINGEN TRIBUNE NR 9

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4) Reewild 7) Vuurvogel 10) Kookdemonstratie 11) Compositie 12) Paard
- 13) Trommelvlies
- 15) Glimlach 17) Nagelbed 18) Snoekduik 19) Ans.

Verticaal

- 1) Peloton 2) Luistervink 3) Overspringen 5) Inkoper 6) Dienstmaagd 7) Vlooteneid
- 8) Gitaarsolo 9) Liefdesnest 14) Blind 16) Meer.

KRULSTAART

Oplossing Krulstaart					
1	2	3	4	5	6
S	E	N	A	A	T

Politieke TV

START: House of Cards (hint b) > Buitenhof (hint f) > The West Wing (hint d)
> Den Haag Vandaag (hint a) > De Fractie (hint c) > Borgen (hint e).

De winnaar van september is Astrid Rhemrev uit Helmond.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 28 oktober 2015 naar de puzzelredactie van de Tribune;

Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIËRGE

